

Taxa postala
plátite in num.
No. 224713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
18. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hi-
detések díjszabás szerint. Az
KELET az erdélyi és b-
zsidóság egyetlen napilapja.
keink utánnomását csak
rás megjelölésével engedjék

KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bermentetlen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernö. Felelős szerkesztő Jámbor
Ferenc. Bukaresti szerkesztő Hát-
szegi Ernő, Str. Matei Millo 7.

Szerda, 1934 január 17.

5694. ÉV
SEBATH 1.

XVII. ÉVF.
12 SZAM.

Az intellektuális munkanélküliség orvoslása

Írta: Marton Ernő

Örömmel üdvözljük Tatarescu miniszterelnök tervét, amellyel a diákkérdés szociális és gazdasági vonatkozásait akarja megoldani. Ez a probléma, amely évek óta a nyugtalanság atmoszféráját honosította meg az országban, valóban már rég megérett arra, hogy józanul és szenvedélyektől mentesen keressék megoldásának útjait. Senki előtt nem lehetett kétséges, hogy a diákmozgalmak hátterében komoly szociális és gazdasági okok állnak. A román diákság növekvő aggodalommal látta, hogy az intellektuális pályák tulzsfoltósága miatt egyre bizonytalanabbá válnak elhelyezkedési lehetőségei és ez a belső nyugtalanság készítette elő a talajt ama káros agitáció számára, amelynek már eddig is oly szomorú gyümölcsei termettek.

A világháború befejezése óta olyan emberáradat indult meg az egyetemek felé, amely az intellektuális tulprodukción terén Romániát Európa első államai közé emelte. A román egyetemeknek jelenleg több mint harmincezer hallgatójuk van. Tízszor annyit, mint a háború előtti Romániának. A 65 milliós Németország összes egyetemén a hallgatók száma nem haladja meg a 65 ezret.

Ez a tulprodukción kétirányú szociális problémát termel ki. Egyrészt magánát a diákságnak gazdasági problémáját a tanulmányok ideje alatt, másrészt a polgári pályákon való elhelyezkedés egyre kijáratatlanabb küzdelmét.

Az az agitáció, amely több mint egy évtizede mélyezi az egyetemi ifjúság lélkét, a zsidókérdésre akarja leegyszerűsíteni az intellektuális tultermelés végtelenül komplikált és a gazdasági törvényszerűségek mélyén gyökerező problémáját. Holott az objektív figyelő előtt az első pillanatra nyilvánvaló, hogy a zsidó kérdés felvetése csak eltereli a figyelmet a baj igazi okairól. Az a hét-nyolc százalékos zsidó diák se nem oszt, se nem szoroz ebben a hatalmas probléma-komplexumban.

Annál észszerűtlenebb ennek a problémának a zsidókérdéssel való tudatos össze zavarása, mert közsímet tény, hogy a zsidó diákság sokkal súlyosabban éri ezeket a bajokat, mint a román diákság, amelynek számára mégis rendelkezésre állanak az állami diákotthonok és az állami ösztöndíjak, míg a zsidó diákság csak a saját erejére van utalva. A végzett zsidó intellektuelek helyzete pedig éppenséggel kétségbeesítő, mert számukra az állam által nyújtott sokféle elhelyezkedési lehetőség ma már egyáltalán nem jöhet figyelembe.

A román diákkérdésnek és intellektuális nyomorúságnak tehát a zsidókérdéshoz semmi köze minesen. Nagyon helyesen ismerte ezt fel Tatarescu miniszterelnök, amikor a diákproblémát egy pár excellence gazdasági kérdésnek tekintti és megoldására is elsősorban gazdasági eszközöket kíván igénybevenni. A tervbe vett intézkedések között a legfontosabb a munkanélküli intellektueleknek a gazdasági életben való elhelyezése. Ebből a célból a kormány kötelezni fogja az összes magánvállalatokat, hogy alkalmas állampolgár legalább 75 százalékra román állampolgár legyen. Az erről szóló minisztertanácsi határozat, a kezeink között lévő távirati szöveg szerint kifejezetten román állampolgárokról szól. Hiszük, hogy az eredeti rendelet is ezt a kifejezést használja. Ilyen értelemben ezt az intézkedést a magunk részéről is nemcsak jogosnak, de szükségesnek itéljük. Minden államnak először saját polgárai jólétéről kell gondoskodnia.

A nemzeti parasztoárt kolozsvári felhivatalosa a Patria mai számában e kormányintézkedéssel kapcsolatban olyan kom mentárokat közöl, amelyek feltétlenül tiszt

tázásra szorulnak. A Patria elvitatja Tatarescutól az érdemet, mintha ő lenne az első, aki a munkanélküli román intellektueleknek a magánvállalatoknál való elhelyezését kezdeményezte volna. A Patria szerint Vaidác az első, aki köz ismert körlevélben már felhívta a magánvállalatokat a nemzetiségi szelekción keresztülvételére.

— Annakidején — írja a Patria — az összes „demokratikus” lapok, élükön a Viitorullal, heves kampányt indítottak Vaida akciója ellen. Ma pedig a liberális kormány kopirozza le Vaida intézkedéseit.

Hát itt egy kis tévedés van. Bár Vaida szóbanfőző körlevele sohasem került kezünk közé és annak tartalmáról minden erőfeszítésünk ellenére sem tudunk hivatalos felvilágosítást kapni, mégis ez a levél úgy ment át a köztudatba, hogy Vaida volt miniszterelnök bizonyosfokú numerusz klauzuzt kívánt bevezetni a magánvállalatoknál. A Vaida kormány egyetlenség szer sem tartotta szükségesnek megcáfolni azokat a sajtóhíreket, a melyek arról számoltak be, hogy az említett körlevélben a miniszterelnök annak a kivánságának adott kifejezést, hogy a magánvállalatok alkalmazotti és tisztviselői kara az ország etnikai összetételének megfelelően legyen összeállítva. Mi más ez, ha nem numerusz klauzuz. Még pedig olyan numerusz klauzuz, a melyet még Hitler Németországa sem vezetett be. Eppen a napokban adott ki a nemzeti szocialista német kormány szigorú rendeletet, amelyben felhívja az illetékes hatóságok figyelmét, hogy az árja-paragrafus nem vonatkozik a gazdasági vállalatokra, amelyeknek fajji összetételébe a kormány nem kíván beavatkozni. Még a nemzeti szocialista kormány is

kénytelen volt belátni, hogy egy ilyen irányú beavatkozás a gazdasági életbe katasztrofális következményekkel járhat.

Ebben rejlik a nagy különbség a mostani kormányintézkedés és Vaida Sándor levele között. Tatarescu az alkotmány szellemének és a haladott európai gondolkodásnak megfelelően román állampolgárokról beszél, a román állampolgárok összességét akarja megvédeni a külföldiek inváziója és konkurenciája ellen. Vaida miniszterelnök körlevele ellenben az állampolgárok egyik csoportját akarta szembehelyezni a másikkal. Nagyon örvendenénk, ha legalább most, utólag meg kaphatnánk az autentikus interpretációját ennek az ominózus körlevélnek és minthegy a Patria holnapi számában ezzel kapcsolatban újabb cikket ígér, reméljük, hogy ezt az interpretációt meg is fogjuk kapni.

Az intellektuális munkanélküliség problémáját nem lehet azzal megoldani, hogy az állampolgárok egyik csoportját kidobják állásaikból és másokat tesznek oda helyükbe. Ez amellett, hogy embertelen és igazságtalan, nem is vezet célhoz és csak jobban elmérgesítené a helyzetet. Új munkalehetőségeket kell teremteni. Meg kell szüntetni a nagy összegek fel nem osztó szinokurákat és helyettük dolgozó embereket kell beállítani az erősen elhanyagolt közegészség és közművelődésügyi szolgálatba. Képzett intellektuelek kell kiküldeni a falvakba, hogy ott elvégezzék a népnevelés ma még nagy hiányszükségletű feladatát. Orvost kell küldeni minden faluba, mert ez jelenleg a legfontosabb feladat. Decentrálizálni kell az állami apparátust, mert ennek segítségével az intellektuelek újabb ezrei nyerhetnek majd elhelyezkedést az állam háztartás hatalmas gépezetében.

Legfőképpen azonban helyre kell állítani a nyugalom és biztonság légkörét az országban, mert csak ebben a légkörben indulhat meg újra a gazdasági élet vérkeringése. Csak a biztonság érzése lendítheti fel újra a vállalkozási kedvet, az alkotás és teremtés vágyát és a munkának ez az újra meginduló ritmusa automatikusan, minden kormányintézkedés nélkül fogja beiktatni a munkanélküli ezreket a produkció nagy folyamatába.

A belügyi alminiszter közvetlen hatásköre alá utalták a szigurancát

Január végén érkeznek az országba a külföldi szakértők

Bucuresti, január 16. Jambandi belügyi alminiszter hatáskörét az állam-biztonsági hivattal szemben kibővítették, úgy, hogy a szigurancá feletti legfőbb intézkedési jog az alminisztert illeti meg.

Színájában külön rendőrkülönítményt állítottak fel, amelynek egy rendőrfelügyelő, 2 rendőrtiszt, 4 rendőrgyőrök és 10 rendőr a létszáma.

Franciaország biztosítja Románia kontingensét

Assan kereskedelmi alminiszter párizsi utjának eredménye, hogy Franciaország, amely leszállította a beviteli kontingen-
seket,

Románjának ugyanazt a kontingenst biztosítja, amellyel a leszállítás előtt birt.

A párizsi tárgyalások alapján remélhető, hogy Franciaország és Románia gazdasági kapcsolatai még jobban kimélyülnek és Romániára nézve előnyösebbek lesznek az eddigieknél.

A külföldi szakértők azonnal Bucures-

tibe indulnak, mielőtt a kormány megadta hozzájárulását a kijelölt személyek megbízatásához. Feladatuk lesz megállapítani Románia fizetőképességét. Párizsi pénzügyi körök egyébként jól ismerik nehézségeinket és hajlandók minden könnyítést megadni közadóságaink terhének csökkentésére. A szakértők: Richard francia, Buchs angol és Aebord holland pénzügyi kapacitások lesznek.

Holnap ül össze a legfőbb kontingentálási bizottság, amely dönteni fog a kompenzáció kérdése felett. Az ülésen megállapítják a közel jövő gazdasági politikáját, számot vetve a többi államhoz fűződő gazdasági kapcsolatainkkal.

Február 10-ig meghosszabbítják a lakbértörvényt

A pénzügyminiszter a lakbérleti szerződések illetékes határidejét február 10-ig meghosszabbította. Azok, akik ez időpontig nem mutatják be lakásszerződéseiket a pénzügyi hatóságnál felülbélygezés végett, a törvényes illetéken kívül háromszoros bírsággal fognak sújtatni.

VILÁG TÜKRE

Az új Portugália

Portugália, az ibériai félszigetnek történetileg és néprajzilag érdekes állama, az utóbbi években alig szerepelt a világ események koncertjében. Ezt a cikket E. W. Meurnau, a Tímes tudósítója írta Lissabonból.

Már az a tény, hogy Portugália osztozik Spanyolországgal az ibériai félszigeten, arra a felfévre esabít, hogy a két nép között alig van különbség. Ez az eset azonban egyáltalában nem áll fenn. Ha közelebbről nézzük a két népet, szembeötlök a nagy különbség. A spanyol mindenekelőtt szinte agresszív természetű és szellemileg friss és termékeny. Ezzel szemben a portugál ember méltóságátellen nyugodt és szellemileg passzív. Szentimentális természetűek és módfelett humanusak.

Aki először járt Lissabonban, annak feltűnik, hogy ebből a városból teljesen hiányzik a nagyvárosok durvasága. A portugálokon mindjárt meglátszik a régi kulturák nemes előkelősége, amely ösztönösen külső magából a közönséges emberek jellemvonásait. Legjobban meg lehet figyelni őket a koldusokkal szemben tanúsított bánásmódjukon. Aki kinyújtja feléjük a kezét, soha visszautasításra nem talál. A portugál ember tele van részvétellel és jószággal a betegekkel, tehetetlenekkel és a sors üldözöttjeivel szemben. Ez a természetük más vonatkozásokban is meggyilvánul. Kevés európai országban olyan jó az osztályok közötti béke és együttműködés, mint Portugáliában, ami annak a nyilvánvaló jele hogy a portugálok vendégszeretete, jószága és nagylelkűsége a szívből fakad, nem pedig az udvariasság szolgai módon való követéséből.

E jellemvonások mellett azonban nagy és feltűnő fogyatékoságokat is észlelhet, az ki megismerkedik a portugálokkal. Nem következetesek és nem barátjaik a módszereiknek. Aki ilyesmit követel tőlük, azt nem szeretik, gyakran ellenségeknek tekintik. Csak meg kell figyelni középületeiket, utcákat és templomaikat, hogy az ember megállapítsa, milyen sok kívánni valót hagynak ezek a dolgok maguk után. Uccáik például sohasem egyféle karkak terűek. Ugyanannak az uccának egyes részein luxusboltok állanak, míg a másik részén mutatványos bódék, vagy silány üzletek, sőt kisebb műhelyek is.

A nép hanyag, hanyagabb a spanyolnál is, ami az ország meleg éghajlatával magyarázható. Nem sokat törődik azzal, ha ígérte nem tartja be, ő maga esodálkozik legjobban azon, ha a külföldi minden szavát kötelezőnek tartja. A szegényérzetnek sines különösebb szerepe a portugál népi mentalitásában. Valami esodálatos, angyali az a nemtörődömség, amivel különösen a higiéniaival szemben viselkedik. Kormányok jöttek és mentek, mindegyikük törvényjavaslatot hozott a közegészségügyi és köztisztaság érdekében, de ahány ilyen szerű törvény létre jött, ugyanannyit a portugál nép sem mibe vette. Újabbban azonban mégis mintha több megértést tanúsítanak Lissabonban és a déli városokban a tisztaság tekintetében.

Portugália politikai történelme 1910 óta, amikor a forradalom elűzte a királyt, nem mutat egyenes fejlődési vonalat. Rövidéletű kormányok és forradalmi kitérések mutatják Portugália útját. Az ország belső ügyeinek fordulópontja 1928-ban mutatkozott, amikor dr. Salazar volt pénzügyminiszter Carmona generális köztársasági elnök alatt ismét visszatért a pénzügyek élére és diktatórikus módon vette át az

ter nyilat-
ók le-
ól

Victor Slavescu
bati és vasár-
te, mint Galati
nyszer ez alk-
rkat is. Kijelen-
k, hogy a kor-
ítások rendsze-
t szállítja le az
mértékéig, az
és kereskedelem
elérni. A deviza
nyhíteni fognak.
bőző ígéretek
és a kikötőre
alyozta, hogy a
n a rend és a

szedelmes
ért

dorohoj esend-
ast a Culeandai
k kirablói kéze-
szégsben a nyo-
nagy vezetésével
da vezérére, Nj-
gy másik társá-
Fumerine nevű
A banditavezér
olták ki a Cu-
és ok adták le
sük alkalmával
amelyben Ciri-
tek.

az olasz
at

Firenze—bolog-
dultak a próba-
maximális sebés-
Lehetővé válik
közötti távot az
at 50 perc alatt
lányói ut időtar-
enni és ez még
sz és az elektrifi-

kormány
kai arany-
ndelkezni

Legújabb jelentés
Fehér Házban tá-
ézkedések életbe-
kormányok számára
amerikai arany-
ési jogot. Roose-
rdésben magához
vezetőket s ki-
Kedden az elnök
szushoz az arany
rendelkezése alá

decemberi havi ki-
suzott be. Ugya
5669 lei volt és
u közöltük.

tojasközpontot.
émet tojásimport
okat a német kor-
rendbehozni, hogy
A tojasközpont
ején effektuálják
vatva arra, hogy

az angol arany-
elentik: Az elmúlt
646 ezer font ér-
szigetországba. Ez
abb angliai arany-
vitel 60 millió 311
nyimport egész ér-
millió font értékű
okból.

v. és Lapkiadó Rt.
Baron L. Pop 18.
9-77.

urat

Select Muzgó
Szerdai kezdettel

KING KONG

a világ nyolcadik csodája

Jegyek elővételben délelőtt
11-1-ig. Előadások kezdete:
Vasárnap d. e. 11-től

ország irányítását. Röviddel azután miniszterelnökké nevezték ki ezt az erőskezű államférfit, akinek sikerült az államháztartást egyensúlyba hoznia és azóta is megartani. Különösen a kolóniák miatt kellett bevezetni az erős kéz politikáját, minthogy ezeken a területeken a portugál hanyagság valóságosan tobzódott. A koloniális gazdaság miatt a portugál valuta egyre súlyosodott és a valutának az utóbbi időben történt stabilizálása okozta, hogy Portugália egyike azoknak az országoknak amelyek a világgazdasági krízis nem különösen érzékenyen érintett. 1891 óta ez az ország semmiféle külföldi hitelt nem vesz igénybe, papirosait a világ minden tőzsdéjén szívesen vásárolják és ha ipara nincs is túlságosan módon kifejlődve, mindenesetre annyira előrehaladott, hogy az ország szükségleteit ellátja. A tultermeléstől és munkanélküliségtől nem kell tartania Portugáliának. A mezőgazdaságot a magas vámtételek védik és annak ellenére, hogy primitív mezőgazdasága van, a parasztok nem panaszkodnak.

1926-ban Portugália lakosságának a fele még analfabéta volt, azóta a nép iskolák száma ezerrel növekedett és a kormány arra kényszeríti az analfabétákat, hogy esti kurzusokon tanulják meg az írást és olvasást.

Brodetsky professzor fontos politikai megbeszélést folytatott Krakkóban a cionista A. C. tagjaival

Krakko, január 16. Dr. Zelig Brodetsky professzor a londoni cionista exekutív politikai osztályának vezetője Krakkóba érkezett. A cionista exekutív bizalmat értekezletre hívta össze Krakkóba a cionista Aktions Comité és a Jewish Agency Administrative Committeejének Lengyelországban, Csehszlovákiában és Ausztriában lakó tagjait. Az értekezlet, mely a krakkói Bné Brith házában volt megtartva, Brodetsky nyitotta meg nagy szabású politikai exozéval. Brodetsky professzor két és félórás beszédében behatóan foglalkozott a palesztinai zsidó bevándorlás kérdésével és ismertette azokat a tárgyalásokat, melyeket a palesztinai kormánnyal és a londoni gyarmatiügyi hivatalal folytatott ebben az ügyben az exekutív, majd rámutatott Palesztina mai gazdasági problémáira. A referátum után Brodetsky informáltatta magát a közép- és kelet-európai országok cionista körében uralkodó hangulatról és közvéleményről. Ezután néhány fontos felvilágosítást adott az A. C. tagjainak és állást foglalt azokkal a sajtó közleményekkel szemben, melyek elítélik az eseményeket és okatlanul pesszimista hangulatot teremtnek Palesztina körül. Az értekezlet két napig tartott. Az utolsó ülést dr. Rufeisen, a csehszlovákiai cionista szervezet elnöke vezette. Az értekezletről nem adtak ki hivatalos közleményt.

Párizs, január 16. A Jabotinsky vezette alatt álló revizionista világművelemény-memorandumot nyújtott át a francia külügyminiszternek, a párizsi angol követnek és a diplomáciai kar tagjainak, melyben kifejezésre juttatja a zsidó nép rosszallását és tiltakozását az angol kormány és bürokrata Palesztina-politikája ellen, amely nem egyéb a „Zsidó Nemzeti Otthon” megsemmisítésénél. Ezzel a lépéssel kezdetét vette a revizionisták által meghirdetett tömegmozgás.

Egyfelvonásos vigjátékok

PURIMRA!!!

Feketeszesz, Gábor úr ünneplik, Teltalát. Válgak — ne válgak, Színjáték (csak női szereplők). Purimi ebéd.

Ára jogdíjjal minden darab 150 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályában.

Besarábiában százszámra ütik fel a fejüket a legfantasztikusabb vallási szekták

A hatóságok tehetetlenek az új szektákkal szemben, amelyeket vagy fanatikus parasztok, vagy kicsapott papok vezetnek

Bucuresti, január 16. Ahogyan valamikor Erdély volt a különböző vallási felekezetek jászoka, úgy ma Besarábiában az az ország, ahol nap-nap után szaporodnak gombamódon a legfantasztikusabb szekták. Ebben az országgrészben laktak Románia legvallásosabb népei és a besarábiai püspökségek híresek voltak a tartomány lakosságára gyakorolt nagy befolyásukról.

Különösen azóta, hogy az új naptárt tették kötelezővé az egész országban, kezdtek megerősödni a szekták, amelyeknek működés mind jobban alásta a hatalmas püspökségek presztízst. Erős és elterjedt szekták vannak a baptisták, adventisták, inoentisták, stároobredisták, skoptok, stilitisták és ki tudja még hányféle szektának.

Nemrég ütötték fel a fejüket a pentecostalisták, a fehér galamb hívek, az edinovertisták, a siránkozók, a reszketők, a foteeskánusok és a többiek. Az ortodox egyház szászereket és miliókat költ el arra, hogy meggátolja ezeket a szektáknak a fejlődését, erősödését és szaporodását, de mindhiába. Az egyház kiadványait nem olvassák el és a szektások toborzó metódusai olyan szuggesztív erővel hatnak az egyszerű parasztlélekre, az irni olvasni nem tudó besarábiai muzsikokra, hogy azokat a propagandairatok és hatósági fenyegetések nem képesek ellensúlyozni.

Hogyan próbálják a zsidókat téríteni?

Kisenevben van például egy missziós ház, amelynek a zsidók kikeresztelése a célja. A missziós ház homlokzatára aranybetűkkel van kiírva: „Mill Miss Mission”. Baptisták és szombatisták dolgoznak ennél a hitközségnél, amelyek eddig tényleg sikerült nagy 50-60 hívet szerezni.

Szombaton tartanak istentiszteletet és ilyenkor zsufova van az imaház. Érdeklődők sokan válnak közülük jó és meggyőződéses baptisták, akiknek vallási hivatásuk a zsidók megtérítése marad. Az evangélium alapján álló keresztények istenháza is Kisenevben van. Mindig zsufova. Ez a szekta egyébként két-többször szakadt, miután két papja összeveszett egymással. Egyrésztük egy Averbuch nevű, a másik részük pedig egy Busija nevű prédikátorral maradt.

A régi stílus híveinek térhódítása

A régi stílus híveinek száma nagyon jelentős egész Besarábiában. Ezek eleinte egy Poliakov nevű orosz pap körül csoportosultak, akit néhány évvel ezelőtt le is tartóztattak. A stilitisták híveivel talán a legveszedelmesebbek, mert ezek vallási szünetedélyüket politikai szünetedélyül fűtik. Sok politikai élviszsa ezeknek a jámbor híveknek jóhisze mőségével és így elég gyakran kerül sor arra, hogy a szektások összeütközésbe kerüljenek a hatóságokkal.

Vallási szekta címén szekszuális bünbarlang

Az inoentisták vallás ceremóniái szekszuális orgiákban merülnek ki. A besarábiai csendőrség valóságos bünbarlangoknak bukkant a nyomára. Számos fogót és szektavezetőt tartóztattak le Lapusna megyében, ennek ellenére a szekta tagjai nagy titokban ma is folytatják szertartásukat, amelyekben bizony gyakran a csend őrei is szívesen részt vesznek. Az inoentisták egyébként a meztelen kultuszuk hódolnak és bünük

től a bünnek a legmagasabb fokára való emelkedésével ügyeknek engesztelődni. A staroobredisták egy orosz szektának hívei. Szertartásaik nagyban hasonlítanak az ortodox vallásnak szertartásaihoz, a különbség csupán az, hogy ragaszkodnak az orosz nyelvhez és az orosz népszokásokhoz.

Az álmódok, reszketők és siránkozók és fehér galambozók

A skoptok szektájának tagjai az álmok kal hozzák összefüggésbe a vallást következetesen nem vetik meg az ágyat és az alvást. Nevezhetnék a lusták szektájának is.

A pentecostalisták a siránkozók és a reszketők szektái vallási extázisban élő tagokat számlálnak. Hallucinációik vannak, babonáikban nem ismernek határt, fantazmagóriákban élnek, sírnak, reszketnek, érthetetlen szavakat kiáltoznak.

Hotin, Bálti megyékben és Bukovina északi részén szaporodnak ezen szekták hívei.

A fehér galamb szektájának a tagjai

A francia kormány drákói törvényt készít a korrupciós tisztviselők ellen

Maximos görög külügyminiszter újabb párizsi utja

Párizs, január 16. Reynaldy igazságügyminiszter két javaslatot terjesztett a törvényhozás elé. Az egyik szigorú büntetést szab ki azon köztisztviselőkre, akik hivatali hatáskörükben viszszaéléseket követnek el, a másik a sajtó útján elkövetett rágalmozást kívánja büntetni egy évig tartó fegyházbüntetéssel, ha a rágalmozást közintézmény, vagy köztisztviselő ellen követik el.

A Journal des Debats támadja a kormányt a sajtó megrendszabályozására irányuló törekvés miatt. A lap azt

egy szál ruhában jelennek meg a ceremóniákon. Abban élnek ki magukat, hogy a végtelenségig felfokozzák érzelmeiket és mégis érzéki tartózkodással kinnózzák önmagukat. A szertartás alkalmával saját tengelyük körül forognak, amíg önkívületi állapotba jutnak és közben kórusban kiáltják: „In Iesin Hristu” (En az Urat keresem).

Ahol éhen hálnak a borbélyok

Észak-Moldovában a kolostorokból eltávolított szerzetesek alakítanak új szektákat. Mindegyik a saját képére és saját elvei szerint.

Tg.-Neamt közelében Vanatori Neamt községben stilitisták élnek. Hoszu szakált s hoszu haját növesztenek. Ebben a faluban éhen hálnak a borbélyok. A falu közepén levő templomban, amelyet a szekta tagjai építettek, néhány a secui és neamt kolostorokból eltávolított szerzetes tarti misét. Velük együtt 16 általuk felvett apáca vesz részt a vallási ceremóniákon. Az apácák a templom körül épített ház celláiban a szerzetesekkel együtt élnek s ugyancsak az apácák töltik be a szekta toborzóinak tisztségét.

Akik bottal verik a rossz szellemet

Van aztán egy szekta, amelynek tagjai a rossz szellemet bottal kergetik el. Önmagukat verik, kinnózzák vagy kölcsönösen teszik ezt egymással a hívek, míg csak el nem vesztik eszméletüket. A hatóságok pedig tehetetlenek. Nyáron a hegyek között, a havasokban, télen házakban elrejtözve gyakorolják szertartásaikat ezek a szekták.

És minél jobban üldözik őket, számuk annál jobban nő. A nyomor, a tudatlanság és a kor zűrzavara atmoszférája hajítja az embereket a misztérium karjaiba. (h. e.)

Csökkentik a szocialis közterheket

Január végére elkészül az adóreform végleges tervezete is

Bucuresti, január 16. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretes, hogy Slavescu pénzügyminiszter felhívást intézett az összes gazdasági szakérdekeltséghez, hogy tanulmányokat és javaslatokat készítsenek elő a kormány adóreformtervezetének elkészítését. A legtöbb gazdasági érdekeltség eleget is tett a pénzügyminiszter felhívásának és megküldte memorandumát a pénzügyminisztériumnak, melynek erre a célra ki-rendelt bizottsága már dolgozik is az adóreform végleges tervezetén.

Az adóreform előkészítésének munkálatai ezek szerint már teljes tempóban folynak és valószínű, hogy már január hónap végére elkészül az adóreform végleges tervezete. A végleges tervezet mellett nyilvánosságra hozták, ismét megküldik az összes gazdasági szakérdekeltségnek és a parlament elé a szakérdekeltségek hozzászólásával együtt kerül az adóreform törvény.

A kormány különben a szocialis terhek reformját is kilátásba helyezte. A munkaügyi felügyelőségekhez ugyancsak felhívást küldött a munkaügyi minisztérium hogy a szocialis törvények módosításáról

hangoztatja, hogy a Stavisky-botrányt is a sajtó fedte fel.

Egyébként Bonnaure képviselő, Staviski volt ügyvédje, akinek mentelmi jogát felfüggesztették, Bayonneban tartózkodik, ahol a vizsgálóbíró kihallgatja. A képviselő nem került letartóztatásba. Este is szállodájába tért vissza kihallgatásáról.

Párizs, január 16. Maximos görög külügyminiszter Londonból jövet tegnap ismét a francia fővárosba érkezett ahol ma felkereste Paul Boncourt és Chautemps miniszterelnököt.

tegyék meg észrevételeiket és küldjék be javaslataikat. A munkaügyi felügyelőségek anketákat kell, hogy rendezzenek, amelyen a körletükbe tartozó munkás és munkaadó szakérdekeltségek delegátusait kell, hogy meghallgassák a szocialis törvények módosítására vonatkozó javaslat kérdésében. A rendelet különben hangsúlyozza, hogy a szocialis terhek csökkentését kell ezeken az értekezleteken szem előtt tartani.

Madách: Ember tragédiája. Propaganda kiadás Zichy Mihály képeivel. 90 lej. egészvászonban. Kapható az Uj Kelet könyvostályában az összeg és portó költség előzetes beküldésével vagy utánvéttel.

Estélyi füzök, füzőanyagok, bécsi, párizsi modellek harisnya és kötött áru legelősebben Venusnál, Calea Regele Ferdinand 19.

Az új korporációs törvény

Róma, január 16. befejezte a szövetségi szónok közül a beszédét. Mussolini ra és nagy beszéde leteszen és kimerítő porációs rendszert jának felfogását a solini beszéde világnést kelt, mert a álló gazdasági rendtikét gyakorolt. A rendszer életében számít a szövetségi het a magyarizata solini, a rövid és embere minden nagy szabású beszéporációs törvény. Mussolini azzal a vita is, melyben új fényt vetett. Rövid történelmi azokra a változásokra.

Mussolini es

A kapitalista gazdaság megállapította a gazdasági rend 20. század tartozékait. Pitalizmus nem is mus születése a egybe. A kapitaliz gazdasági tett első gánjellegű volt. Entikusai a leghatár gazdasági kérdések előját és csak azt hogy tartsa távol nemzetnek a biztos. Az ipari kapitaliz még családi jelleg nasztikák keletkez gyáraikat, de a g apáról fiura öröké 1870 és 1890 kö

Az

Ez a jelenség, volt tapasztalható beállítottágának nyitja, mely átforg pitalizmus ritmus háboru utáni kap állam beavatkozása kell-e avatkoz minden kétség

A

A Duce ezután különböző formába, hogy ez a be don történet, szer ti uton, minden is, amelyek az sági liberálizmus tek. Létezik az egy formája, a amellyel egyált zem. Nem kéte kommunizmus, l kalmazták volna

kétségkívül m tett volna,

A kommunizmus tulzott amerikai kozik, (mert a nem egyéb, n egy formája, n likált bürokrácia sába. Azt hisz zül nem akarja nemzet gazdasá. Az amerikai Mussolini és m

Mussolini hatalmas beszéde a kapitalizmusról és kommunizmusról az olasz korporációs törvény szenátusi vitáján

Az új korporációs törvény a magántulajdon védelmét szolgálja, de az állam beavatkozásának elvét inaugurálja. A Duce kritikája a liberális gazdasági rendről, a kommunizmusról, az amerikai kísérletről és az emberi ostobaságról

Róma, január 16. Az olasz szenátus befejezte a szövethatározatok megszervezéséről szóló törvény vitáját. Amikor a tíz szónok közül az utolsó is befejezte beszédét, Mussolini emelkedett szólásra és nagy beszédet tartott, amely részletesen és kimerítően taglalta a korporációs rendszert és ismertette alkotójának felfogását a világrendről. Mussolini beszéde világszerte nagy feltűnést kelt, mert a Duce ezúttal a fennálló gazdasági rendszerek fölött is kritikát gyakorolt. A fasiszta gazdasági rendszer életében óriási horderejűnek számít a szövethatározati törvény és ez lehet a magyarizata annak, hogy Mussolini, a rövid és velős nyilatkozatok embere minden részletre kiterjedő, nagyszabású beszédben zárta le a korporációs törvény vitáját.

Mussolini azzal kezdte, hogy maga a vita is, melyben tíz szónok vett részt az új ísyt vetett a törvényjavaslatra. Rövid történelmi visszapillantást tett azokra a változásokra, amelyek a

törvényjavaslat keresztülment, majd sorban válaszolt az egyes szónokoknak. Kijelentette Mussolini, hogy ezzel a törvénnyel új rendszer születik. Mind azok, akiket valaha munkásoknak neveztek, egyetértettek abban, hogy a fasiszta rendszernek pótolhatatlan támogatásukat nyújtják, az intelligenciájuk támogatását. A korporációs törvény nemesek elmélet, hanem egy tizenkét éve fennálló, élő, kipróbált és a mindennapos életben bevált gyakorlat eredménye.

Mussolini ezután a törvény alapvető principiumait ismertette, aláhangsúlyozva, hogy nem létezik kizárólag személyi és egyéni gazdasági érdek, mert attól a naptól kezdve, amikor az ember megérezte, hogy kollektivitásban kell élnie, egyetlenegy tette nem hajtható végre, nem kezdhető meg, nem fejezhető ki és nem zárható le egyedül mert minden cselekedetének személyén kívüli következményei lettek.

Mussolini eszmefuttatása a kapitalizmus fejlődéséről

A kapitalista gazdasági kérdéssről szólva, megállapította Mussolini, hogy a tőkés gazdasági rend a múlt század és a 20. század tartozéka. A középkorban a kapitalizmus nem is létezett. A kapitalizmus születése a gép születésével esik egybe. A kapitalizmus első fázisában a gazdasági tett elsősorban egyéni és magánjellegű volt. Ennek az időnek a teoretikusai a leghatározottabban kizárták gazdasági kérdésekben az állam intervencióját és csak azt kívánták az államtól, hogy tartsa távol magát, de biztosítsa a nemzetnek a biztonságot és a közrendet. Az ipari kapitalizmus fogalmának akkor még családi jellege volt. Nagy ipari dinasztiák keletkeztek, amelyek nemesek gyáraikat, de a gögőt és a beesületet is apáról fiúra örökölték.

1870 és 1890 között ezek a dinasztiák

szétzóródtak és elégteleneknek bizonyultak. Ebben a periódusban jelenik meg a részvénytársaság. Nem kell azt hinni, hogy a részvénytársaság az örök emberi Rossz kitalálása, vagy terméke volt: akkor jelent meg, amikor a kapitalizmus már olyan hatalmas méreteket öltött, hogy nem támaszkodhatott csak a családi vagyonra, vagy kisebb csoportokra, hanem a névtelen tőkéhez kellett folyamodnia részvények és kötelezvények kibocsátásával.

Ebben a periódusban, amelyben az ipar nem tudta kihelyezni tőkétjét presztizsének kockázatát nélkül, a bankhoz folytak. De ebben a pillanatban, amikor a vállalat a tőkéhez fordul támogatásért, magánjellege teljesen megszűnik és közös vagy társadalmi tényező lép elő.

Az állami beavatkozás szükségessége

Ez a jelenség, mely a háború előtt volt tapasztalható, a kapitalizmus egész beállítottságának mely átalakulását bizonyítja, mely átforgatja a háború előtti kapitalizmus ritmusát a háború utáni és a háború utáni kapitalizmus ritmusává. Az állam beavatkozása szükségessé válik. És be kell-e avatkoznia az államnak? Ez minden kétségen kívül áll.

A Duce a kommunista beavatkozásról

A Duce ezután az állami beavatkozás különböző formáit taglalta, hangsúlyozva, hogy ez a beavatkozás különböző módon történt, szervezetenül és tapasztalati uton, minden országban, még azokban is, amelyek az utóbbi időkben a gazdasági liberálisizmus zászlaja alá gyűlekeztek. Létezik az állami beavatkozásnak egy formája, a kommunista beavatkozás, amellyel egyáltalában nem rokonszenvezem. Nem kételkedem abban, hogy a kommunizmus, ha azt Németországban alkalmazták volna

kétséggel más eredményekre vezetett volna, mint Oroszországban.

A kommunizmus, ahogy az, mint egy túlzott amerikanizmus számunkra mutatkozik, (mert a szélsőségek találkoznak) nem egyéb, mint az államszocializmus egy formája, nem más, mint egy komplikált bürokrácia beavatkozása a gazdaságba. Azt hiszem, hogy senki Önök közül nem akarja bürokratizálni azt, ami a nemzet gazdasági életének realitása.

Az amerikai kísérletről beszélt ezután Mussolini és megállapította, hogy ezt

szervezni kell megvédenie, mely a polgárok összességét képviseli.

Es ha a krízis megszűnik?

Megkérdzhetné valaki: és hogyha a krízis megszűnik? Felelem: akkor még inkább! Nem szabad a krízis gyors elmúlásának illúziójában élnünk. A krízis következményei hosszúra nyulnak el, még akkor is, ha mintegy esoda által, holnap az általános gazdasági élet fellendülését regisztrálhatnók és az 1914-es gazdasági helyzet felületéig érünk el. Akkor a feyelemre még inkább szükség lenne, mert az emberek, akik könnyen felejtnek, újra elkövetnék ugyanazokat az ostobaságokat, amelyeket 1914-ben elkövettek és megismételnék ugyanazokat a hibákat, melyek a mai krízis előidézői voltak.

Ez a törvény — folytatja Mussolini máától kezdve az olasz nép lelkiismeretének része lesz. A bámulatos olasz nép, a fáradhatatlan munkás és gazda 8 millió szavazatot adott ennek a törvénynek, minden szavazatot egy lira értékben. A nép bebizonyította ebben a pillanatban, amikor ti vitatkoztok, hogy az előttünk lévő törvény nem fenyegető veszély, hanem garancia, nem veszedelem, hanem a legmagasabb segítség.

A törvény végrehajtásának periódusaira törve át, Mussolini kijelentette:

— A törvény megszavazása után megkezdjük a szervezetek megalakítását. A nagytanács már tanulmányozta a törvény szövegét és meghatározta a korporáció jellegét és összetételét. Mi folytatni fogjuk munkánkat, üzembe helyezzük szervezetünket, ez pedig gyors és a bürokráciától mentes folyamat kell, hogy legyen. Az intézmények működésének ideje alatt sem kell senkinek félnie a bürokrácia tulajdonságaitól.

A harmadik fázis: az alkotmány reform

Mikor majd megvalósítottuk a szervezetek ellenőrzését, gyakorlati és tényleges működését, el kell jutnunk a harmadik fázisba, amelyet alkotmányreformnak nevezünk. Csak ebben a harmadik fázisban döntünk majd a képviselőház sorsáról. Láthatjátok, hogy mi nyugodtan dolgozunk. Nem siettetjük az időt, biztos vagyunk önmagunkban, mert mi vagyunk a fasiszta forradalom és előttünk még egy egész század áll.

Mussolini beszéde befejezése után frenetikus ünneplésben részesítette a szenátus és a karzatokon a közönség. A részletes vitánál, hozzászólás nélkül a törvényjavaslat összes paragrafusait megszavazták.

Mikor avatkozik be az állam?

A szövethatározati gazdaság respektálja az egyéni kezdeményezést. A munkakódex világosan leszögezi, hogy az államnak csak akkor kell közbelépnie, amikor a magángazdaság elégtelennek bizonyult. Világos példa előttünk az Agropontin szanálásánál, amelyet csak az állam az ő hatalmas eszközeivel tudott végrehajtani.

A szövethatározati rendszer a teljes rendet biztosítja az országban. Ha van jelenség, melyet bizonyos meghatározott céloknak kell alárendelni és azok szerint kell irányítani,

akkor ez a gazdasági élet, mely a polgárok összességét egyformán érdekli.

De nemesek az ipari gazdaságot kell fejelemelni, hanem a mezőgazdaságot, a kereskedelmet, a bankot, sőt még a kisiparosok termelését is. Hogyan kell megvalósítani ezt a feyelemet? Csak az érdekeltektől kategóriák önfegyelmével. Csak egy második periódusban, amikor az érdekeltektől kategóriák meg fogják találni a meg egyeztetés és egyensúly útját, csak akkor léphet közbe az állam. Mert az állam jelenti a függvény második komponensét. A névtelen tömeget, amely nem vesz részt a közvetlen fogyasztásban, olyan

Uránia Mozgó Általános közkívánatra:
Fehér apáca
megrendítő film, főszerepekben:
Helene Hayes és Clark Gable

Véglegesen menesztették Dobrescu Demetert a főváros polgármesteri székéből
Helyébe Dan Emanuelt nevezték ki főpolgármesternek

Bucuresti, január 16. (Az Uj Kelet tud.) A főváros politikai köréit hetek óta foglalkoztatja Dobrescu polgármester maradásának, vagy távozásának ügye. Dobrescu négy évig töltötte be a főpolgármesteri tisztséget és ez alatt valóban „keleti Párizs” csinált az elhanyagolt és egyes részben konstantinápolyi látványt nyújtó fővárosból. Ismeretes, hogy a liberálisok már az első héten elmozdították állásából és ekkor Dobrescu az egyik erdélyi városban töltötte el négyhetes kényszerszabadságát. A kényszerszabadság lejárt és Dobrescu meg is jelent hivatalában, azonban

a kormány most sem tűrte meg sokáig és a mai napon újra szabadságot állásából. Helyébe Dan Amanell tanácsost nevezték ki főpolgármesternek.

Ezt a döntést a liberális intermár bizottság tagjai között hosszas tárgyalások előzték meg. Dobrescu tárgyalásokat folytatott mindazokkal, akik mint polgármester jelöltek számbajöhettek, a kormány azonban radikálisan vetett véget minden kiegyezési kísérletnek és be sem várta, míg a tárgyalások befejeződnek, most már visszavonhatatlanul függesztette fel Dobrescu Demetert.

Megjelent!
Reitenetes Adolf
tragikomikus éposza, illedelmes jambusokban, kellemes rövidséggel, melyben megvagyon énekelve a braunauj mázolólegény esodálatos pályafutása — a létra alsó fokától a kancellári székig.
Zsidóknak fölöttébb javallva írta:
Salamon László
Egyszerre fog sírni és nevetni rajta!
Azonnal rendelje meg az Uj Kelet könyvosztálya utján. Ára 20 lej és portó.

délelőtt
ok kezdete:
11-től

ek meg a cere-
magukat, hogy
érzékeiket és
sal kínozzák ön-
alkalmával saját
k, amíg önkívü-
közben kórusban
u” (En az Urat

tnak a borbélyok

kolostorokból
alakítanak új
saját képre és

Vanatori Neamt
Hoszu szakált s
Ebben a falu-
bélyok. A falu
ban, amelyet a
néhány a secui
eltávolított szer-
együtt 16 általuk
a vallási ceremó
plom körül épít-
zetéseikkel együtt
páncák töltik be
sztségét.

l verik a rossz

amelynek tagjai
kergetik el. Ön-
k vagy kölcsönö
al a hívek, míg
szméletüket.
phetetlenek. Nyá-
nyavásokban, telen
gyakorolják szer-
ak.

zik őket, számuk
omor, a tudatlan-
ros atmoszférája
misztérium kar-
(h. e.)

Törvényi ellen

rizsi utja

stavisky-botrány

e képviselő, Sta-
kinnek mentelmi
Bayonneban tar-
előbíró kihallgat
került letartóztá-
rába tért vissza

Maximos görög
omból jövet teg-
városba érkezett
ul Boncourt és
nököt.

erheket

ervezte is

eket és küldjék be
ügyi felügyelősé-
gy rendezzenek, a
tartozó munkás és
ségek delegátusait
ak a szociális tör-
ronatkozó javaslat
különböző hang-
lis terhek csökken
tekezeteken szem

zédiája. Propagan-
y képeivel, 90 lej
ható az Uj Kelet
sszeg és portó
ésével vagy után-

űzőanyagok,

harisnya és kötött
snál, Calea Regele
d 19.

Kész vagyok. És most NIVEA

Elég, ha munka után a kezét csak enyhén bedörzsöli NIVEA-CREME-el és a háztartási munka nem hagy semmi nyomot. Ön hálás lesz nekünk ezért a tanácsért, mert a kéz ápolott külsőt nyer és párszoros sima lesz. — A NIVEA-CREME teljesen behatol a bőr pórusaiba és nem hagy zsíros fényt maga után.

NIVEA-CREMA gazdaságos.
4-ra: Lei 16.— — Lei 72.—

SPORT

Március 4-én kezdődik a nemzeti bajnokság tavaszi fordulója

Bucuresti, január 15. A Nemzeti Bajnokság intézőbizottsága legutóbbi ülésén kisorsolta a bajnoki küzdelem tavaszi sorrendjét, melynek eredménye a következő:

Március 4.

A. csoport: Venus—AMTE Bucurestiben.

Március 11.

B. csoport: Unirea Tricolor—Románia Bucurestiben.

Március 18.

A. csoport: Universitatea—Crisana Oradeán, Venus—Kínizsi Bucurestiben, AMTE—Tricolor Ploestiben.

B. csoport: NAC—Románia Clujon, Ripensia—Mures Tg.-Muresen.

Március 25.

B. csoport: Juventus—Soimii Bucurestiben, Gloria CFR—Mures Aradon.

Április 15.

A. csoport: Venus—Universitatea Clujon, Crisana—Kínizsi Timisoaran, Tricolor—Brasovia Brasovban.

B. csoport: Ripensia—NAC Oradeán, Unirea Tricolor—Gloria CFR Bucurestiben, Mures—Soimii Sibiuiban.

Április 22.

A. csoport: Universitatea—CFR Bucurestiben, Brasovia—Crisana Oradeán, Tricolor—Kínizsi Timisoaran.

B. csoport: Juventus—Románia Clujon, NAC—Soimii Sibiuiban.

Május 10.

A. csoport: Universitatea—Kínizsi Timisoaran, AMTE—Brasovia Brasovban, Crisana—Venus Oradeán.

B. csoport: Ripensia—Románia Clujon, Gloria CFR—Soimii Aradon, NAC—Unirea Tricolor Bucurestiben, Juventus—Mures Tg.-Muresen.

Május 13.

A. csoport: AMTE—Universitatea Clujon, Crisana—Tricolor Ploestiben, Venus—CFR Bucurestiben, Kínizsi—Brasovia Brasovban.

B. csoport: Románia—Gloria CFR Aradon, Mures—NAC Oradeán, Unirea Tricolor—Soimii Sibiuiban.

Május 20.

A. csoport: Universitatea—Tricolor Clujon, Crisana—AMTE Aradon, Brasovia—Venus Brasovban.

B. csoport: Románia—Mures Tg.-Muresen, Gloria CFR—NAC Oradeán, Unirea Tricolor—Juventus Bucurestiben, Soimii—Ripensia Timisoaran.

Május 27.

A. csoport: CFR—Kínizsi Bucurestiben.

B. csoport: Soimii—Románia Clujon.

Június 3.

A. csoport: Kínizsi—AMTE Aradon.

B. csoport: Juventus—Gloria CFR Bucurestiben.

Június 10.

A. csoport: CFR—Tricolor Bucurestiben.

B. csoportban nincs mérkőzés.

Június 24.

A. csoport: AMTE—CFR Aradon.

B. csoport: Juventus—Ripensia Bucurestiben.

Július 1.

A. csoport: Universitatea—Brasovia Brasovban, CFR—Crisana Bucurestiben.

B. csoport: Juventus—NAC Oradeán, Gloria CFR—Ripensia Timisoaran.

Párizs. Párizs labdarúgócsapata nagy meglepetésre 3:0 arányban legyőzte a francia válogatott csapatot. Párizs csapatában a magyar Berkessy, Sas és Ma-

yer is játszott. Ez a párizsi válogatott lesz egyébként vasárnap ellenfele a Budapest válogatottja címen szereplő magyar válogatottnak. Szép kilátások...

Budapest, Phöbus—II. ligaválogatott 4:0 (2:0).

Afrikában is játszik a NAC

Párizsból érkező híradás szerint a NAC St. Nazaireben a helyi csapat ellen 10:1-es győzelmet aratott. Másnap Vannesben a város válogatottja ellen 15:0 (4:0) arányban győztek a váradi zöld-fehérek. A NAC még néhány mérkőzést játszik Franciaországban, majd Hollandiában játszanak három mérkőzést, innen Afrikába utazik a váradi együttes, hol 8—10 mérkőzést abszolválnak.

KÜZGAZDASÁG

Csökkentik a mezőgazdasági és munkakamarák számát

A kereskedelmi és iparkamarákról egyelőre még nincsen szó

Bucuresti, január 16. A liberális kormány nagy erővel fogott hozzá, hogy azokat az intézményeket, amelyeket az előző kormány létesített és amelyeket az állam költségére nézve költségesek tart, leépítse. Még a választás előtt kilátásba helyezte, hogy az autonóm intézeteket megszünteti, mert az államnak ezek fenntartása súlyos terhet jelent. Ugyancsak a költségek lecsökkentése érdekében terveztette a kormány azt is, hogy a különböző kamarákat csökkenteni fogja, amíg ezek nem az állam költségét terhelik, súlyos áldozatokat kívánunk a mezőgazdától, a kereskedőtől és az iparosoktól. Minden kamara legalább 1 millió lejes költségvetéssel dolgozik, de vannak kamarai intézmények, amelyeknek költségvetése 5 millió lejt is meghaladja. Természetesen nincsen szó azokról a kamarai intézményekről, melyek a múltban is fenn állottak és amelyeknek költségét szívesen viselik az érdekeltek. Feltétlenül sor kerül azonban azoknak az újonnan kreált kamaráknak a feloszlására, amelyeket az előző kormány csak azért létesített, hogy ennél több pártívet helyezze el azoknak jól dotált vezetőségébe.

Ezeket a kormány nem tekinti gazdasági szervezetnek, hanem politikai intézményeknek, amelyeknek fenntartása nem közérdek. Az állam kommerszialis vállalatának felkutatására küldött bizottság már el is készítette azt a tervet, amely ezeknek a kamaráknak feloszlását tartalmazza.

A bizottság elhatározta, hogy csökkenti a mezőgazdasági kamarák számát. Hetvenegy mezőgazdasági kamara működik az országban. A bizottság még nem határozott véglegesen, hogy tizenhatra, vagy tizenkettőre csök-

Négy győzelem és három eldöntetlen a Crisana tura-mérlege

Oradea-Mare, január 16. A sok viszontagsággal járt külföldi turáról hazatért Crisanát vasárnap meleg ünneplésben részesítették a Crisana klubban. A csapat turamérlege a következő: Club Francais—CAP kombinált ellen (Párizsban) 3:3. Racing Club Calais 1:1. US Suisse 3:1. Olympique Cherbourg 6:2. Stelle (Cherbourg) 7:1. SC Fives (Lille) 3:3 és 4:1. (Két mérkőzés.)

A csapat tehát összesen hét mérkőzést játszott, amelyekből négyet megnyert, három eldöntetlen volt. Huszonhét adott góllal szemben tizenegyet kapott.

Sporthírek

A Stokholmban megtartott svéd-lengyel amatőr-válogatott ökölvívó mérkőzés a svédnek 10:6 arányú győzelmével végződött.

Birger Riud, a világhírű norvég síugró, aki vasárnap síugrás után hátréncén megsérült, súlyos állapotban kórházban fekszik.

Milanóban Paris—Milano fedettpálya teniszmérkőzés folyik. Párizs 2:0-ra vezet.

A beszercei református leányiszóvetés mint tornász csapata is szerepelni fog, folyó hó 21-én vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Magyar Színházban a KKASE és a resicai SSUDR férfi és női tornaszainak nagyszabású tornaversenyén.

A KKASE női tornászcsapata folyó hó 22-én, hétfőn este fél 8 órai kezdettel megkezdte működését. Felkéri a jelentkező tagokat, hogy pontosan a jelzett időben jelenjenek meg a tornateremben. A kik az új szakosztályba még beiratkozni óhajtanak, jelentkezzenek az egyesület titkárnál, szombat kivételével minden este fél 8 és fél 10 óra között. A szakosztály vezetője: Molnár István többszörös tornász bajnok.

Konyakot és szilvörjűmet keresett egy amerikai cég Aradon. Tudósítónk jelenti: Az Amerikában újabban nagy lendületet vett szeszfogyasztás hatása nyilvánult meg abban a levélváltásban, amelyet egy aradi szeszkereskedő cég folytatott egy amerikai vállalattal. Az amerikai cég konkrét ajánlatot kért nagymennyiségű, egy hajórakományra tehető öszilvörjűmra és konyakra. A levélben az amerikai cég rámutatott arra, hogy a kivitel lebonyolításánál bizonyos nehézségek foghatnak mutatkozni, mert a kormány a konyakot bizonyára itt is érvényesíteni óhajtja. A nehézségeket azonban az amerikai cég magára vállalja, mert az amerikai piacnak szüksége van arura. Az ajánlatot azonban nem perktuálták, miután a két árukból Romániában nincs exportképes mennyiség.

Egyelőre kihatástalan a szovjet dollár-kölcsöne Amerikában. Londonból jelentik: A Financial News értesülései szerint a szovjet 7 százalékos dollárkölcsönének kibocsátása egyelőre bizonytalan az amerikai pénzpiacon. A Wallstreet továbbra is merev ellenállást tanúsít a szovjetkölcsön terveihez szemben.

Kormánybiztos a munkási hitközség elén. Munkácsról jelentik: Az évek óta dúló belső viszálykodások a munkási hitközség összeroppanásához vezettek. A hitközség vezetősége az állandó pártiharcok közepette teljesen elhanyagolta a gazdasági ügyek intézését és képtelen fedezet teremteni az idők folyamán felgyülemlett adósságokra. Ez az állapot most oda vezetett, hogy kormánybiztos nevezte ki a munkási hitközség élére Székely Pál személyében, aki egy husztaru tanácsot állított maga mellé és átvette a hitközség ügyeinek vezetését.

Lezuhant egy repülőgép Würzburg közelében. Berlinből jelentik: Würzburg közelében egy sportrepülőgép eddig még ismeretlen okból 200 méter magasságból lezuhant. A zuhanás következtében a repülőgép erősen megrongálódott, a gépben ülő két ember pedig életét veszítette.

James Macdonald menekültügyi főbiztos Amerikában. Newyorkból jelentik: James Macdonald, a Népszövetség menekültügyi főbiztosa az Egyesült Államokba érkezett, hogy beindítsa a menekültügyi segélyakciót és tárgyalásokat folytasson az amerikai kormánnyal a németországi zsidó menekültek bevándorlása és elhelyezése ügyében. A főbiztos kijelentette a sajtó előtt, hogy a Németországban uralkodó viszonyokból arra lehet következtetni, hogy a közeljövőben lényegesen emelkedni fog a zsidó menekültek száma. A hitleristák súlyos merényletet követtek el a kereszténység nevében a zsidók ellen és az amerikai keresztények kötelessége oda hatni, hogy a szenvedők sorát enyhítsék. Reméli, hogy az amerikai keresztények méltó módon fognak felelni a menekültügyi hivatal felhívására és hathatósan fogják elősegíteni a segélyezés munkáját.

TOLEDO

SZABÓ IMRE legújabb regénye.

A spanyol zsidók visszatelepítése. — Egy zsidó tereádor hősi élete és halála. — Toledo, a spanyol zsidóság felegyvara. Faladorregény, a könyvpiacon szenzációja jubileumi kiadás. Ara: 100 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályától. Vidéki képviselők keresteknek.

Kulturrember könyvtárából nem hiányozhat

Horabin:

Mire tanít a gazdasági földrajz?

tanulmány, mely a napokban hagyta el a sajtót.

Ara 40.— lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályától az összeg és portó költség (10 lej) előzetes befizetés mellett.

Megh

Ibsen halála után irodalom Vénusz-skandináv félsziget-országban ragyogó. A christianai norvég kisse kikezdett dieberg, a dán Jacob svéd Zelma Lagerlöf Knut Hamsun, földi pályafutását, dalom dícsőségét megosztotta ki, mint a idején Ibsen és ragyogtatták meg előtt.

Knut Hamsun 18 kora ifjúságát, sok kintéyes hányad nélkülözések között éhezett, sokat nyolc jobb foglalkozással hajópincér, amerikai és közönséges napzatottabb gyötrelmetől a vágyától, magától.

Tökéletes autódában az értelem és mindezt alapokmány egyetemistellé.

Tudása azonban mas, ösforrásként széles medreket, mellett.

Éz a költészet, a tő: feljűlván, a giccseknek tisztaságyszerű és monoton.

Szűk realitása rajzolódott rá: sejtelmekkel, izgalkisséggel.

Knut Hamsun legerotikusabb író erotiká sohasem képeiben, legfeljebb tempótalan konvultetében, vagy a nyilakozott meg.

Az „Éhség” kölgyomorát, a proletárt is megrázóbb meg, egyben az a Paraszti származásait, a föld néhangjait két pont a „Pán” és az „regényeiben.

Ez a paraszti Hamsun világsdán nyomta rá a regény lázadó éltalan bizonyos cios beállítottság tapasztalatai nem nem az amerikai.

Még modern nyelvi is bukolt el, az erő és a minden alkotása.

Cifraságot, stíhajszólo cselektműveiben: a lésséggel hat és ny.

A modern nortemertt. Legiztóje: John Bojer ragyogó, a sorvergődő emberigító realizmusán.

Néhány évvel dalmi Nobel-díj skandináv honminden pártosko Knut Hamsun, csengő aranyak elismerés.

Az utolsó évek szavát a nagy nyos, komoran Knut Hamsun, azzá lett.

Janu 20 szom

Meghalt Knut Hamsun

*

Ibsen halála után az északi modern irodalom Vénusz-csillaga egyideig a skandináv félsziget másik felén: Svédországban ragyogott fel teljes fényében. A keresztianiai norvég patikus ma már kisse kikezdett dicsőségét a svéd Strindberg, a dán Jacobsen és az ugyancsak svéd Zelma Lagerlöf homályosították el. Knut Hamsun, aki tegnap befejezte földi pályafutását, a modern norvég irodalom dicsőségét még teljesebben bontakoztatta ki, mint amilyen fényvel annak idején Ibsen és Björnsterne Björnson ragyogtatták meg a nyugati kultúrvilág előtt.

Knut Hamsun 1860-ban született és kora ifjúságát, sőt férfikorának egy tekintélyes hányadát a legrettegetesebb nélkülözések között töltötte el. Sokat éhezett, sokat nyomorgott, a legkülönbözőbb foglalkozásokkal kísérletezett. Volt hajópincér, amerikai földmunkás, cipész és közönséges napszámos, de a legváltozatosabb gyötrelmek se tudták eltéríteni attól a vágyától, hogy állandóan képezze magát.

Tökéletes autodidakta volt, tökéletes abban az értelemben, hogy sokat tudott és mindezt alaposabban tudta, mint akárhány egyetemi tanár és hivatásos intellektus.

Tudása azonban elhomályosult hatalmas, ósforrásként buzgó kristályos és széles medreket ásó költői tehetsége mellett.

Ez a költészet, minden más északi költőt felülmulva, a fjordok és a norvég gleccserek tisztaságát lehelte magából: egyszerű és monumentális volt.

Szárk realitása végtelen horizontokra rajzolódott rá; ezért volt tele fojtott sejtelmekkel, izgatott és mégis halk felkiáltással.

Knut Hamsun egyike volt a század legerotikusabb íróinak és mégis: ez az erotika sohasem nyilvánult buja és izzó képekben, legfeljebb a szerelmesek leteompítottan konvulzív szavaiban, tekintetében, vagy akaratlan gesztusaiban nyilvánkozott meg.

Az „Ehség” költője, aki a nagyváros nyomorát, a proletársors rémségeit Zolánál is megrázóbb leírásban elevenítette meg, egyben az anyaföld szerelmese volt. Paraszti származásának vérségi kapcsolatait, a föld nehéz, komor, ölelésre hívó hangjait két pompás kötetben tárta fel: a „Pán” és az „Anyaföld áldása” című regényeiben.

Ez a paraszti természetlátás Knut Hamsun világszemléletére is maradóan nyomta rá bélyegét. Az „Ehség” c. regény lázadója élete végéig konzervatív, talán bizonyos vonatkozásokban reakciós beállítottságu maradt. Amerikai tapasztalatai nem a gép rajongójává, hanem az amerikanizmus ellenfelévé tették.

Még modern miliőben lejáró regényeiben is bukolikus hangulatok ömlenek el, az erő és a végzet tisztelete jellemzi minden alkotását.

Cifraságot, stilmomantikát, szenzációhajszoló cselekményt hiába keresünk műveiben: a leggraffináltabb egyszerűséggel hat és nyugtázza le olvasóját.

A modern norvég irodalomban iskolát teremtett. Legizmosabb tehetségű követője: John Bojer teljesen az ő kristályos ragyogásu, a sors és a végzet hálójában vergődő emberi lélek mélységeibe világitó realizmusának hatása alatt áll.

Néhány évvel ezelőtt elnyerte az irodalmi Nobel-díjat. Akik neki juttatták: skandináv honfitársai, távol állottak minden pártoskodástól. Ha valakit, úgy Knut Hamsunt valóban megillette ez a csengő aranyakban leszámitolt erkölcsi elismerés.

Az utolsó években már ritkán hallatta szavát a nagy norvég író. Mindig magányos, komoran elzárkózó természet volt Knut Hamsun, öregkorában még inkább azaz lett.

Kemény északi gerinc köré volt konstruálva földi hüvelye, melyet most visszaadott az annyira körülrajongott és dicsőített anyaföldnek.

Hetvennégy évet élt; bizonyára magasabb életkort is elérhetett volna, ha ifjúkorának páratlan megpróbáltatásai fel nem örlik életenergiáinak egy tekintélyes részét.

Halálával a modern skandináv irodalom egyik legnagyobb, legmesszebb világitó farszában hunyt ki a fény.

Ez a fény igazabb, melegebb és halkságában is északibb volt, mint a magukat az északi magasabbrendűség reprezentánsainak tartó harmadik birodalmi dilettánsok és tehetségtelenek.

És bár Knut Hamsun patrióta volt, sohasem feledkezett meg arról, hogy első írói sikereit nem is hazája, hanem a „fajidegen” Nyugat kritikusai. — így első-

Capitol Mozgó

ALFRÉD PICCAVER első és egyetlen világhírnépe:

Velencei álom

(Kaland a Lydón)

Főszereplők: Alfred Piccaver, a második Caruso, Nora Gregor és Szóke Szakáll. Rendezte: Richard Oswald. Zenéje: Leon Cavallotti. A legújabb bécsi produkció! Utoljára: **Öfensége autója, Lilian Harvey-el.**

szorban a zsidó Brandes és a hazájából kiebudált, szintén zsidó Alfred Kerr jóvoltából — aratta.

Halála mélységes részvétet váltott ki az új barbarizmus felé menetelő európai „kulturvilág” még el nem rugaszkodott, a humanumot és szépséget még nem diszkreditált köreiben.

Művei tul fogják élni a Ma zavaros, vonagló korszakát, mert nem egy bizonyos kornak íródtak csupán, hanem az „örök emberi” művészi illusztrálására, mely a Gép és a modern Nyomor világában is örök marad.

Salamon László

Csütörtökön a legnagyobb filmprodukció!

Padurilkor segítségét fogja igénybe venni.

A közlekedésügyi miniszternek ehhez a nyilatkozatához tudni kell azt, hogy ennek a vasutvonalnak a terve nem új dolog. Sőt mintegy nyolc évvel ezelőtt hozzá is kezdtek már az építéséhez. Közben azonban részben abba hagyták, részben pedig elvitte az árvíz a már kész töltést és a síneket és ezzel együtt azokat a milliókat is, ami be a munka került. Az egész építésnek nagyon panama szaga volt.

Remélhetőleg a mostani új munka jobb auspiciummokkal fog megindulni, mint a régi.

A baloldal győzött a katalóniai községi választásokon

Párizs, január 16. Az Intransigens-ant barcelóniai távirata szerint a katalóniai községválasztásokon a baloldal győzött. Jelentősebb incidensek a választásokon nem fordultak elő.

Február elején lesz a sinaiai gyilkosok tárgyalása

BUCURESTI, január 16. A sinaiai gyilkosok ügyében a főügyelőség február elején tartja meg. Constantinescu és társainak ügyét teljesen külön tárgyalják a többi letartóztatott vasgárdista ügyétől, akiket merényletekre való ítélettel, terrorista cselekmények előkészítésével vádolják. A bukaresti hadbírósg ma megkezdte a letartóztatottak ügyének egyenkénti megvizsgálását.

Készül a harmadik kormányzópárt?

Bucuresti, január 16. Az Adeverul szerint Argetoianu vasárnapi beszéde után, amelyben felhívást intézett a pártokhoz az egyesülés érdekében, ki sértek történnék a kis pártok közös platformjának megvalósítására és ezzel létrehozhatók a harmadik kormányzópártot a liberális és a nemzeti pársztpárt után.

Örtálló katona öngyilkossága?

Bucuresti, január 16. A constantai csendőrfelügyelőség udvarán Negrea Tudorache közkatona örszótján szolgáló fegyverével szívenlőtte magát és azonnal meghalt. A katona fegyelmét vét séget követett el és a büntetéstől való félelmében ment a halálba.

Kedvező mederben folynak a román-cesh kereskedelmi tárgyalások

Bucuresti, január 16. A román-cesh-szlovák kereskedelmi szerződés megkötésére megindult tárgyalások kedvezően folynak és minden remény megvan ahhoz, hogy Románia kedvezőbb exportkvótát kap a szomszédállamtól, mint az elmúlt évben volt.

HIBETES AZ UZLET LELKE: HIRDESEN AZ UJ KELETBEN

Borzalmas földrengés pusztított Kalkuttában és környékén

LONDON, január 16. Az indiai Kalkuttában és a környékén földrengés pusztított. Számos ház összedőlt. Az első jelentések szerint a földrengésnél 17 személy vesztette életét s többszáz a sebesültek száma. Sambalpur vasuti állomása is összeomlott s az omladék különösen sok gyermekeket és asszonyt tenetett maga alá.

Az amerikai admirális két újabb hadihajót küldött a kubai vizekre

Newyork, január 16. Az újjáéledt kubai zavarások miatt az amerikai admirális két újabb hadihajót küldött ki kubai vizekre az amerikai érdekek védelmére. A havannai amerikai követ utasítást kapott arra, hogy tiltakozzék az amerikaiak tulajdonában lévő villamosművek és cukorgyárak lefoglalása miatt a kubai kormánynál. A havannai elnöki palota előtt

felkelő és kormánycsapatok újabb tüzharcában egy személy életét vesztette, tizen életveszélyes sebeket kaptak.

Newyork, január 16. Az általános sztrájk nyomása alatt San Martino elnök lemondott. A lemondott Grau San Martino elnök utóda Carlos Mandieta tábornok lett. A helyzet egyáltalán nem tisztázódott s a sztrájkok még tartanak.

Kiépítik a közvetlen vasutvonalat Erdély és Bukovina között

Egymilliárd 30 millió lejes közmunka a munkanélküliség leküzdésére. Ilva-Mica — Dornavatra irányában fog haladni az új vonal

Bucuresti, január 16. Franasovici közlekedésügyi miniszter fogadta ma a sajtó képviselőit, akik előtt igen érdekes és nagy horderejű nyilatkozatot tett. A közlekedésügyi miniszter kijelentette, hogy a kormány nagy kampányt kezd a munkanélküliség leküzdése érdekében. E célból különböző közmunkákat vettek tervbe. A közlekedésügyi minisztérium éppen ezért

tanulmányozza egy új vasutvonal építésének tervét, amely Erdélyt kötné össze Bukovinával. Az új vasutvonal Ilva-Mica és Dornavatra irányában kötné össze a két országrészt.

A közlekedésügyi minisztérium elhárította azt is, hogy a munkálatokat, amelyeknek összege egymilliárd 30 millió lejt tesz ki, saját rezsiben készíti el és csupán a hadsereg és a Casa

SZFAT AMENU

Héber nyelv tanulására alkalmas nyelvkönyv. Korlátolt mennyiségben kapható román és magyar fordítással is

az UJ KELET könyvosztályában

Ara 140 lej

Szállítjuk utánvétellel vagy az összeg és portóköltség (10 lej) előzetes beklmítése mellett.

Január
20
szombat

HAGGIBBOR-BÁL

az új Iparkamara nagytermében

Január
20
szombat

IRÓK ÉS IRÁSOK

Reményik Zsigmond: „Mese habbal“

(Faust könyvkiadó kiadása Budapest)

Különös könyv, különös író írta. Reményik Zsigmond életével a magyar Traven. Ő is megjárta a tengereket, mint hajóút és végigkóborolta Dél amerikát, miközben minden képzelt és elképzelhetetlen foglalkozást üzött. Innen van az, hogy az írásai rokonságot tartanak a Travenével. Az ő könyvében is éri az ember a valóság ízét, a nyomor és nyomorultság nem festett külső és nem a külvárosban járattal író romantikája nála, hanem való ságos savanyusága lehelle a perifé riáknak.

A „Mese habbal“ szatirikus regény. Vad és zabolátlam mese, képtelen és képzelt alakokkal. A furcsa Cassius urnak, a nyárspolgárok királyának kü lönös története ez a könyv, de ha az ember jobban szemügyre veszi Cas sius urat és esodálatos barátait, rá jön arra, hogy ennek a mesének gro teszk hősei mégsem egészen kitalált fi gurák.

Tegnap emberek a mai világban. Tegnap Cassius ur még normális, tísz teletremelő embernek számított, ma, ebben a megbomlott világban szomorú Donkissott. Mese lesz valóságosra éle től, hasztalan hősi gesztusaiból ped ig szatira. Reménytelen és áporodott életével addig ágál a nyárspolgári vi ziók és hallucinációk szegényes fantá ziabirodalmában, míg társaival együtt könyörtelenül ki nem mossa a világból a történelem tengere.

Minden sutta, minden félszeg ebben a hihetetlen kalandokkal teli regényben, ahol az anakronisztikus szemlélet ijedten és ügyefogyott komikummal zuhan vissza az idő faláról.

Reményik Zsigmond abban a leggaz dagabb, ami egyre ritkább és szinte ki veszülélen lévő írói sajátosság, a meglepő meseszövevényben. Csupa ese mény ez a regény, tele önmagától adó dó paradoxális helyzettel, amit egé szen egyéni zsufolt szatira és keser nyés ironia szed szét izekre és for dit ki valóságos ábrázatára. Ez a vir tuoz szatira minden büvéskedő zsong lórmutatványa mellett is termékeny és teremtő, mert a dolgoknak és össze függéseknek egészen a mélyéig hatol le, bár hiányzik belőle — és ez a könyv egyetlen hibája — a pusztulás ra ítélt elemek precíz analízise mellett az ujjonnan keletkezőknek szintézise.

Amit azonban a regény közölni akar azt Reményik Zsigmond fölényes és igazi tehetséges író módjára szuveré nül kezelt stílusa maradék nélkül meg oldja és megindítja a gondolkodás ke rekét az összes Cassiusokban. (i. f.)

Szimulánsok

Írta: Farkas Aladár

Remarque és Markovics Rodion világsikere után a háborus regényiroda lom nagy lendületet vett, de amit e két világhírű író után alkottak, magánviselte az epigonizmusnak kétségte len bélyegét. Sokáig úgy látszott, hogy az anyagi siker, ami az első nagy há borus írásokat követte nyomán, meg is ölte ezt a műfajt. Most azután a Pá rizsban élő Farkas Aladár, aki éve ken keresztül egyik legjobb tollu ri portere volt a romániai kisebbségi ú j saírásnak, „Szimulánsok“ címén meg jelentette háborus élményeiről írott re gényét amely egyesapásra újra aktuá lissá tette ezt a már-már kompromit tált műfajt.

Ez a regény nem hasonlítható a többi háborus könyvekhez. Nem a frontéletnek a már banálissá vált szen vedéseit rajzolja nem a jövőszárkok piszkát festi, hanem azt a különös ré szét a háborunak, amely a front mö gött élte a maga sajátos életét. A szimulánsokról, a lógosokról szól ez a könyv hős gyávákról, avagy a gyáva hősekről, akik, hogy elkerüljék a frontok veszedelmeit egy komplikál tabb és nagyobb veszedelemnek teszik ki magukat.

A háborunak ezt a másik arcát az életükért rettegő katonáknak hihetetlen leleményességét, furfangját és bár mennivire furesának is tűnne az első pillanatban, a szenvedéseit a biztossze

mű riporternak éleslátásával rajzolta meg Farkas Aladár. Ami erről a könyvről a legjobb ítélet: ha az ember kezébe veszi, nem tudja letenni az utolsó lapig. Együtt éli végig a front

ról meglógott katonák izgalmas életét. Az érdekes könyv rövidesen egy elő kelő francia kiadó kiadásában fran cián is megjelenik. Az erdélyi kiadást pedig követni fogja a pesti kiadás. (r.)

Lord Rothermere hitvallása a horogkereszti mellett

A lord a feketeinges mozgalom mellett tör lándzsát

London, január 16. Nagy feltűnést kel tett politikai körökben Rothermere lordnak legutóbbi cikke, amely lapjában a Daily Mailban jelent meg. A lord nagy lelkesedéssel üdvözli a fekete-inges moz galmat, amely szerinte egyedül van hi vatva arra hogy a világot megmentse az általános katasztrófától. A kiváló lord ki jelentésében nem feledkezik meg arról, hogy a legnagyobb hódolat hangján em lékeznek meg Hitler Adolf német birodal mi kancelláról, akinek rendszere miatt Németországból az 1933-as év utolsó ne gyedében nem kevesebb, mint 400 ezer ember hagyta el a német birodalom terü letét. Rothermere lord ujabban Musso lini fasizta rendszere és a horogkeresztes mozgalom mellett tör lándzsát.

Cikke további részében utal arra, hogy két év múlva a választások fogják eldöni Anglia sorsát. Bizonyosnak tartja, hogy a jelenlegi rendszer már nem tarthatja magát tovább. Angliának döntenie kell, vajjon balfelé tart, vagy az angol politika jobbfelé tolódik-e el. Eppen ezért a neves lord szerint, arról van szó, hogy olyan erős jobboldalt kell megteremténi, amely biztosítani tudja egy új rendszer uralmát. Cikke végén a következő monda tot írja le a lord:

„A fekete ing nem fedhet gyenge szívet“

A fekete ing valóban nem fedhet gyenge szívet. Ha arról van szó, hogy leterít sék revolvorgolyóval azt, aki a haladás szellemében mer gondolkozni...

IZINHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROMÁN OPERA MŰSORA:

Szerda este fél 8: Denevér.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor:

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor:

Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor:

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:

Fehér apáca, melyen megrendítő film, főszerepekben: Heleme Hayes és Clark Gable.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor:

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor:

Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor:

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:

King Kong, a világ nyolcadik esodája, eddig nem látott izgalmas film, főszerepekben: Fay Wray és Robert Armstrong.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, január 17.

Bucuresti, 20.45: Enekhangv. 21.15: Zongora.

Budapest, 6.45: Torna. Utána grammo

A „SHEMEN“ olaj

100%-osan tiszta olajbogyó felülmulhatatlanul finom. A palesztinai olajbogyó jobb mint bármely más olajtermék.

A „SHEMEN“ olaj

100%-osan tiszta olajbogyóból készül és felülmulhatatlanul finom. A palesztinai olajbogyó jobb mint bármely más olajtermék s ez a títka a Shemenolaj illatának és kitűnő ízének. Ezért szerzett magának a Shemen Works Hajfa olajter méke rövid idő alatt az egész világon megérdemelt kitűnő hírnevet!

A „SHEMEN“ szappan

elérhetően finomságáért és kitűnő minőségéért mindenütt a legkeresettebb.

Shemen-Menorah a legideálisabb és leggazdaságosabb házi szappan. Shemen-toiletteszappan (Adin, Carmel, Flowers, Baby Shemen) a legtisztább olajbogyóból készül és ezért, valamint finom illatáért az arabörre a legjobb hatással van.

Minden vegyeskereskedésben, drogériá ban és illatszertárban kérje csak a Shemen Works Hajfa produktumokat.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

G. B. Targu-Mures. Minthogy a so elárnsítás a CAM-hoz tartozik, autonó miája megmarad.

Sfát Amenu rendelőinkhez. A könyv időközben kifogyott, pótlásáról gondos kodtunk. Kerjük rendelőink szíves türel mét.

Mérnök S. S. Szíveskedjen a Palesztina Hivatalhoz fordulni. Címe: Timisoara, Bulev. Berthelot 4.

H. Arad. Tudósítást kérjük az esemény napján postázni.

T. A. Sármasél. Kérését levélben telje sítetjük.

G. M. Marghita. Kérése elintézés alatt van. Amint a kért iratot megszereztük, levélben megküldjük. Kérjük szíves türel mét.

No 26—1934.

HIRDETME NY

Hítközségünk bérbeadni óhajtja a Str. Dubalarilor 1. sz. alatt levő majorsági vágodán gyakorlandó toltépesi jog bér létét f. é. február 15-től kezdődőleg egy, esetleg három évre. Részletes feltételek megtudhatók a hítközség Titkári hivata lában Str. Dubalarilor 1. sz. Ajánlatok benyújthatók f. é. február hó 1-ig. Cluj, 1934. január hó 15-én. Az Elnökség.

PÁLYAZAT

Alanti hítközség gépi pászka üzemé hez, illetőleg tűzikemencéhez pászka sjeibert óhajt alkalmazni a pászkasütés tartamára megállapodás szerint díjazás mellett.

Pályázhatnak, akik e minőségben már működtek. Pályázatok csak f. hó 23-ig lesznek figyelembe véve.

Orth, izr. hítközség
Ludus, jud. Turda

APRÓ HIRDETÉSEK

Kiadó olesón azonnalra egy fűszer- és csemegeüzlet teljesen ujjonnan berende zett, friss áruval, beszerzési áron. — Ugyanott kiadó két szobából álló ven dégő, ujjonnan berendezve, lakással és mellékhelyiségekkel együtt, amely már 6 éve fennáll, forgalmas helyen, új sarok ház, autobus megállónál. Érdeklődni le het Pata u. 102. szám alatt Pop háztulaj donosnál.

Előkelő körökben bevezetett házasság közvetítő írjon „Elsőrangú parti“ jel igére a kiadóba.

Előkelő nagy biztosító fixfizetésre és jutalékra munkatárs urakat és hölgyeket keres. Megkeresések „Biztos egzisztencia“ jel igére a kiadóhivatalba küldendők.

Suche geprüfte Kinderpflegerin mit Jahres zeugnisse Offerfe an Adresse Lőb Izsó Marghita, judetul Bihor.

Egy jó zsidó családból való szerény igényű kiszolgáló kisasszony kerestetik. Grünfeld vendéglő, Baia mare.

Csillárt és modern esőbutort készit Grünwald Jacob fémpari üzema. Cluj C. Decebal 23.

Üzlethelyiség teljes berendezéssel ki adó. Str. Memorandului 6.

Versenyképes kötöttárugyár, amely a legfinomabb divatcikkeket késziti, keres a szakmabeli vevőkörben jól bevezetett utazót az egész országra. Ajánlatok „Szakmabeli“ jel igére a kiadóba külden dők.

Forgalmas uccában sarokület beren dezéssel kiadó. Calea Traian 55.

Román, francia és német nyelvet töké letesen beszélő egyetemi hallgatóró remé kívül olcsó áron vagy ellátás fejében magánórákat ad. Cim a kiadóban.

HÍR

Rés

Írta: Os

— Hallottad m wenstein Fischm az uccán találko halt!

— Szent ég! —

— Igen, a mi s

— A bélyeggyi

kor?

— A mult hété

bájában. Gázmér

— Öngyilkossá

mann és jóságos

benne merednek

— Ezt még a

En azonban azt

Nagyon rosszul

— Hát nem re

keserűen Fischm

meg: a Pénz! N

cal meg lehetett

zonyosan addát

nem!

— Természetes

stein — de éppe

emberek beszéln

hisz nekik. Es h

már késő.

Fischmann el

ment dolgai után

vel jött-kelt. Al

yerre gondolt, a

volt. Önszenre

magát: Hogy s

egy magára hag

— Hogy van,

meg egy ismerő

nyújtja. — Hov

Fischmann fel

ja Meyert. Ugy

Sápadt volt és

nem halott.

— Van egy k

véházban — edl

mann. — te én

közben meghaltá

— Igen, igen.

is. Georg Meyer

bélyeggyűjtő vol

Szegény ördög.

gyűjtéményemet

— Miért?

— Miért! Me

gem. Es kenyer

nyerre. Hisz tu

állásomat.

— A másik l

— En is. Fisc

ked, nagyon, m

nem én vagyok

— Marhasá

buta beszéd!

Fischmann. —

sodat — talá

— Hogyan?

hangja reszket.

az állások, me

Meyer még e

— és Fischman

kérés lesz, me

Miután azonban

sietve kezett n

toritón, így s

— Ne veszi

Légy erős! Ez

Es tovább m

sik Meyerre a

szegény fia! M

ségére? Miért?

— Balho mar

helyét. Rómáb

akit a király a

fejezése után l

vezett ki, ma e

— Rendszer

az olasz és az

Rómából jelent

a rendszeres lé

argentini fővá

vonala Casabla

lon, Rio de Ja

sig. A közbe

ideig fog tart

üzemanyagkés

törekvés, hogy

napnál kevese

két pilóta lesz.

kényelmes hál

ut alkalmával

külön bélyege

HÍREK

Részvét

Irtá: Ossip Dymow

— Hallottad már? — kérdezte Löwenstein Fischmann barátjától, mivel az uccán találkozott: — Meyer meghalt!

— Szent ég! — kiáltja ijedten Fischmann. — Csaknem, Karl Meyer!

— Igen, a mi szegény Mejerünk!

— A bélyeggyűjtő? Hogyan? Mikor?

— A múlt héten koltan találták szobájában. Gázmérgezés.

— Öngyilkosság? — kérdi Fischmann és jószágos kezei megdöbbenve merednek barátjára.

— Ezt még nem tudni bizonyosan. Én azonban azt hiszem, hogy igen... Nagyon rosszul ment neki...

— Hát nem rettenetes ez! — mondja keserűen Fischmann. — Gondold csak meg: a Pénz! Néhány rongyos márkával meg lehetett volna mentem. Te bizonyosan adtál volna, én is... Oh, Istenem!

— Természetes — mondja Löwenstein —, de éppen erről van szó: ha az emberek beszélnek erről, senki sem hisz nekik. És ha már hiszik, — akkor már késő.

Fischmann elbucszott és tovább ment dolgai után. Szorongó, nehéz szívvel járt-kelt. Állandóan a szegény Mejerre gondolt, aki éveken át barátja volt. Önszenrehányásokkal kínozta magát: Hogy szabad egy jó barátot egy magára hagyni. Miért...?

— Hogyan van, Fischmann? — szólal meg egy ismerős hang és valaki kezét nyújtja. — Hova siet?

Fischmann felemeli fejét és meglátja Meyert. Ugyanazt a Karl Meyert. Sápadt volt és talán soványabb is, de nem halott.

— Van egy kis beszélgetésem a kávéházban — válaszolja zavartan Fischmann. — te én azt hallottam, hogy közben meghaltál.

— Igen, igen. Kérdezték már mások is. Georg Meyer halt meg, aki szintén bélyeggyűjtő volt valamikor, mint én. Szegény ördög. Egyébként eladtam gyűjteményemet.

— Miért? Mert szénre volt szükséged. És kenyérre — egyszerűen, kenyérre. Hisz tudod, hogy elvesztettem állásomat.

— A másik Meyer is elvesztette.

— En is, Fischmann, én mondom neked, nagyon, nagyon sajnálom hogy nem én vagyok Georg Meyer.

— Marhaság! Hagyd abba az ilyen buta beszédet! — felelt haragosan Fischmann. — Elvesztetted régi állásodat — találsz majd újat.

— Hogyan? Hol? — kérdi Meyer és hangja reszket. — hol vannak ma azok az állások, melyek zsidókra várnak?

Meyer még akart valamit mondani, — és Fischmann eltálotha, hogy ebből kérés lesz, még pedig igen kellemetlen. Miután azonban sürgős dolga volt, sietve kezét nyugított barátjának és bátorítón, így szólott hozzá:

— Ne vesítsd el a bátorságodat! Légy erős! Ez most a legfontosabb.

— És tovább ment. És most már a másik Meyerre gondolt, Georg, Szegény, szegény fiú! Miért nem mentem segítségére? Miért...?

— Balbo marsall elfoglalta új állomás helyét, Rómából jelentik: Balbo marsall, akit a király a tömeges óceánrepülés befejezése után Lybia főkormányzójává nevezett ki, ma elfoglalta új állomáshelyét.

— Rendszeres légi forgalom indul meg az olasz és az argentinai főváros között. Rómából jelentik: Január 27-én megindul a rendszeres légi forgalom az olasz és az argentinai fővárosok között. A gépek utvonala Casablancán, Dakaron, Port Natalon, Rio de Janeiron vezet Buenos Airesig. A közbeeső állomásokon csak annyit ideig fog tartani a tartózkodás, amíg az üzemanyagkészletet kiegészíthetik. Az a törekvés, hogy az utazási időtartamot öt nappal kevesebbre szorítsák le. A gépen két pilóta lesz. Egyikük pihenőideje alatt kényelmes hálófülkében alhatnak. Az első ut alkalmával az olasz posta 2, 3, 10 lírás külön bélyegeket hoz forgalomba.

Egy Indokinából jövő francia repülőgép Corbigny mellett felrobbant és tíz utasa porrá égett

Elégett Indo-Kína főkormányzója is

Párizs, január 16. Corbigny közelében egy nagy francia utasszállító repülőgép, amely Indokinából és Közéletről hozott utasokat Franciaországba, lezuhant, felrobbant és tíz utasa szenné égett. Az utasok között van Pasquier, Indokina francia főkormányzója és több gyarmatigazgató főtiszt viselő. A gép tegnap az esti órákban baj nélkül eljutott Marignanig. Marseille repülőtérre s a katasztrófa a Marseille-Párizs utvonalon, a Cherenievre departementben lévő Corbigny közelében érte.

zója és több gyarmatigazgató főtiszt viselő. A gép tegnap az esti órákban baj nélkül eljutott Marignanig. Marseille repülőtérre s a katasztrófa a Marseille-Párizs utvonalon, a Cherenievre departementben lévő Corbigny közelében érte.

— Ausztriai hírek. Bécsből jelentik: A külvárosokban készülő rendbontások megfékezésére a löfegyverrel és szuronyal felszerelt segédrendőrség erős osztagait vezényelték ki az uccákra. — Az Arbeiterzeitungot tegnap elkobozták. — A gyűléstartást tilalomra vonatkozó rendelkezést január 31-ig meghosszabbították.

— „Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület“ f. hó 18-án, esütörtökön este pontosan fél 9 órakor tartja 53-ik rendes tudományos szakülését, melynek programja a következő: Betegbemutatók, demonstrációk: 1. Dr. Heller József: Az emlírták röntgendiagnózisa. (Kisérleti felvételek bemutatása.) 2. Dr. Grünwald Ernő ts.: Bemutatók a gyermekgyógyászati röntgenológia köréből. Előadás: Dr. Weinstein Gyula: Naso-genitális neurozis esetek. Dysmenorrhoea reflexterápiája.

— Halálos bányakatasztrófa Beuthen közelében. Berlinből jelentik: Beuthen közelében egy bányában földomlás történt, mely két munkást eltemetett. Nyomban mentési akció indult a szerencsétlen bányászok kiszabadulásáért, de már csak holttestüket tudták kiemelni a romok alól.

— A La Manche csatornán még mindig dühög a vihar. Párizsból jelentik: Hirt adtunk arról, hogy a La Manche csatorna angliai partvidékén már napok óta vihar tombol. Ujabb jelentések szerint a vihar átterjedt a francia partvidékre is. Egy vitorláshajót az orkán az egyik parti sziklához vágott. A hajó elsüllyedt, de utasai sorsáról semmi hír nem érkezett eddig. A part városokban olyan erővel dühögött a vihar, hogy több ház tetőzetét lesodorta, fákat tépett ki gyökereitől s több távirópoznát kiöntött.

— Titokzatos körülmények között meghalt Hermann Bahr osztrák költő. Berlinből jelentik: Tegnap Münchenben 71 éves korában meghalt Hermann Bahr költő, Herzl Tivadar egykori barátja. Az osztrák származású Bahr a múlt évben utazott Münchenbe. Nemrégben a hír érkezett, hogy Hermann Bahr elméje elborult és elmebetegségre kellett szállítani. Most azzal számolnak be a lapok, hogy Bahr hirtelen meghalt az elmebetegségében. Hogy mi okozta a tragikus sorsú öreg poéta halálát, arról nem számol be a tudósítás.

Royal Mozgó

Ma, szerdán különleges premier

Égész Romániában először!

„A prostituált bosszúja“

JAN CRAWFORD-dal a főszerepben. Somerset Maugham „Eso“ c. műve után. Rendező: Lewis Milstone, a „Nyugaton a helyzet változatlan“ műteremtője.

— Súlyos robbanás egy olaszországi mozdonyjavító műhelyben. Rómából jelentik: Veronában egy vasúti mozdonyjavító műhelyben a közönség figyelmét, hogy amennyiben ragályos betegségről szereznek tudomást, azt azonnal jelentésként be a városi orvosi hivatalnál, hogy kellő intézkedésekkel meg tudják előzni a betegség továbbterjedését. Amennyiben ennek a felhívásnak nem tennének eleget, 500 lejűl 3000 lejig terjedő büntetéssel fogják sújtani az illetőt.

— Üzleti helyezés. A Lux hölgyfodrászat értesíti a n. é. hölgyközönséget, hogy üzletét Calea Victoriei 1. alól P. Unirii 16., Schuitz virágüzlet mellé helyezte át. Modern arcapólishoz különül áll a hölgyek rendelkezésére. A hölgyfodrászatot a közkedvelt Szabó vezeti. Tulajdonos Vajda Ferenc.

— Be kell jelenteni a fertőző betegségeket a városi orvosi hivatalnál. A városi orvosi hivatal felhívja a közönség figyelmét, hogy amennyiben ragályos betegségről szereznek tudomást, azt azonnal jelentésként be a városi orvosi hivatalnál, hogy kellő intézkedésekkel meg tudják előzni a betegség továbbterjedését. Amennyiben ennek a felhívásnak nem tennének eleget, 500 lejűl 3000 lejig terjedő büntetéssel fogják sújtani az illetőt.

— A párizsi Tudományos Akadémia részvétávirúta Cantacuzino professzor halála alkalmából. A párizsi Tudományos Akadémia részvétávirútot intézett a kor mányhoz Cantacuzino professzor halála alkalmából. A munkügyi minisztérium a temetés miatt ma munkaszünetet tart.

— Liverpool és Birkenhead között épül a világ leghosszabb vízi alagútja. Londonból jelentik: Juliusban fogják átadni rendeltetésének a világ leghosszabb vízi alagútját, mely Liverpoolt fogja összekötni Birkenheaddel. A csatorna építési költsége meghaladják a nyolcemillió fontot. A csatornát nagy ünnepek között fogják átadni a forgalomnak. Az ünnepek megkezdését a király fogja irányítani egész modern eljárással. Palotájából gombnyomással fog jelt adni az ünnepély megkezdésére.

— Két év és három hónap egy nemzeti szocialista életéért. Saarbrückenből jelentik: Az esküdtsek 27 hónapi börtönrre ítélte a szocialdemokrata Langot, aki a múlt évben egy politikai összetűzés alkalmával önvédelemből lelőtt egy nemzeti szocialistát.

— Megsérült a „Sarki csillag“ expedíciós repülőgép. Londonból jelentik: Az Elsworth délsarki expedíciós repülőgépe, a „Sarki csillag“, mint a Bálna-öbölből jelentik, súlyosan megsérült, úgyhogy kétségessé vált, hogy a repülőgép végrehajthassa tervezett délsarki repülését. A repülőgép uszótalpa beleütközött a jégbe és csak hatórai megfeszített munka után sikerült többi tagjának a gépet kiszabadítani veszélyes helyzetéből, mert a sérülés következtében a repülőgép a jég közé szorult. A gép sítalpakkal is el van látva és azok is megsérültek, továbbá a gép egyik szárnya és a kormánykerék is. A gépet aligha sikerül majd az expedíciós hajó fedélzetén megjavítani.

— Belgrádban megmérgezte magát egy emigrált frankfurti kereskedő. Belgrádból jelentik: Az itteni Splendid-szállóban az elmúlt éjszaka moriummal megmérgezte magát Schorsch Pál volt majnafrankfurti dohánygyárgyereskedő. Rendkívül súlyos állapotban kórházba szállították. Schorsch a nemzeti szocialista kormány megalakulása után emigrált Németországból, egyideig Belgrádban tartózkodott, majd Palesztinába utazott, ahol azonban sehol sem tudott elhelyezkedni és ezért visszatért Belgrádba. A valamikor dúsgazdag kereskedő nem volt hajlandó elfogadni a németországi emigránsok támogatására alakult bizottság segítségét. Mikor aztán pénze teljesen elfogyott, elhatározta hogy, megváltik az életét.

— 123 százéves ember Csehszlovákiában. Pozsonyból jelentik: Az 1930-ik évi népszámláláslról közzétett kimutatások szerint 1930-ban Csehszlovákia területén 123 százéves személy élt, akik között 85 nő s 38 férfi volt. A felvidék lakossága 1921 óta 1.458.217-ről 1.614.024-re (vagyis 10,68 százalékkal) emelkedett, a nők száma pedig 1.540.027-ről 1.715.769-re, vagyis 11,41 százalékkal. Ruthénföldön a férfiak száma 297.346-ról 355.108-ra, vagyis 19,4 százalékkal emelkedett.

Tegyen üzleti, vagy tanulmányi utat Palesztinába

és a Közéleltre az

ss. Polonia

gyorsjárata személyszállító hajóval, amely Constantából 1934 január 24-én indul Istanbulba, Haifába és Jaffába.

Helyek fenntartása irányában forduljon sürgősen a romániai vezérképviselet-hez: KEDEM biroul de turism si voiaj Dr. A. Mibashan vezetése alatt Bucaresti Str. Coltei 1. Et. I. Telefon 321/60, valamint a jelentősebb utazási irodákhoz.

N. B. A nagy tavaszi kirándulásokat (Purim, Peszach, Kiállítás), amelyeket a KEDEM rendez meg, ugyancsak a „Polonia“ fogja lebonyolítani.

NAPRÓL NAPRA

Vuillemin tábornok 28 gépből álló Afrikát-járt repülőraját tegnap dél után a lebourgeti repülőtérre érkezett. A fogadtatásnál ott volt Lebrun enök Chautemps, Pierre Cot légügyi miniszter s a kormány több más tagja. Vuillemint az enök a becsületrend nagy keresztjével tüntette ki s a pilóták mindeike megkapta a becsületrendet. A légi raj parancsnoka és pilótái ezután a párizsi helyőrség katonáinak sorfala között a párizsi városra elő érkeztek ahol a közvégtanács részéről üdvözlőtek őket, majd Pierre Cot méltatta 25 ezer kilométer utjuk teljesítményét.

Párizsi színházi lapok értesülései szerint az év első felében megvalósul Ramon Novarro európai utazása, melyre a népszerű színész már régóta készült. Az európai ut célja nemcsak pihenés. Fel fog lépni színpadon is.

A rádióállomások új hullámbeosztását nem fogadták el Lengyelország, Hollandia, Görögország, Litvánia, Svédország, Magyar- és Finnország. Ezen államok adói megtartották az eddigi hullámhosszakát. Cífolják azt a híresztelést, hogy néhány állomás, amely áttért az új hullámhosszra s most nem tartja megfelelőnek helyét az éterben, önkényesen megváltoztatná hullámhosszát. Ez rengeteg zavarnak lenne okozója.

Nuvolari olasz autóversenyző megcáfolta azt a hírt, hogy moziszínészi babórokra pályáznék. Indulni fog az Indianapolis nagydíjban, de nem megy el Hollywoodba. A versenyző Maseratti, Bugatti és Mercedes kocsikkal utazik az amerikai versenyekre.

Borzalmas robbanás. Newyorkból jelentik: A kaliforniai Hertford városban borzalmas robbanás szerencsétlenség történt, amelynek hat halálos áldozata van. Három benzintartály eddig ismeretlen okból felrobbant s a közelben dolgozó munkások közül hatot megölt. Hetet pedig súlyosan megsbesített.

Hirdessen az Uj Keletben

UJ KELET *Legújabb hírek*

Az állam védelméről szóló törvény életbeléptetésekor megszűnik az ostromállapot és a cenzura?

A minisztertanács nagyfontosságú határozatai az egyetemi ifjuság nyomorának enyhítésére. Rövidesen szabadlábra helyezik a Duca meggyilkolása után letartóztatott vasgárdistákat

Hivatalosan is jelentik, hogy hadbírótság fog ítélni Duca gyilkosai fölött

(Az Uj Kelet tud.) Tegnap *Tatarescu* miniszterelnök egy szociáldemokrata delegációt fogadott, amely feltárta azokat a panaszokat, amelyek abból következnek, hogy a szociáldemokrata munkásság gyűléseit a hatóságok nem engedélyezik. Ezért a delegáció az ostromállapot enyhítését kérte a miniszterelnöktől.

A Tempo című napilap ezzel kapcsolatban azt a hírt közli, hogy a miniszterelnök ígéretet tett a delegációnak, miszerint mielőtt az állam védelméről szóló törvény életbelép, az ostromállapot meg fogja szűntetni.

A hírt hivatalosan nem erősítették meg, épezték azt fenntartással közöljük. De a bukaresti lap híradása nem a legelső, mely hírül adja, hogy az ostromállapot és a cenzura rövidesen megszűnik és így remélhető hogy az állam védelméről szóló törvény megszavazása után valóban megszűnnek a rendkívüli intézkedések.

A minisztertanács a diákság nyomorának enyhítéséért

(Az Uj Kelet tud.) A kormány hétfő este minisztertanácsot tartott *Tatarescu* elnökletével. A minisztertanácsról a következő hivatalos kommuniké bo esátottak ki:

A minisztertanács elhatározta, hogy *Cantacuzino* professzort, volt minisztert a nemzet halottjának tekinti, azonban az elhunyt óhajának megfelelően a nemzeti temetés külsőséges formalitásaitól ezúttal eltekint.

A kormány konstruktív nacionalista politikájával kapcsolatban, melynek megvalósítására törekszik, a minisztertanács elhatározta a következőket:

a) Az összes községek és városok 1934. évi költségvetésükbe megfelelő összegeket fognak beállítani az arra érdemes diákok ösztöndíjára.

b) Az egyetemeken végzett, diplomás fiatalok számára különösen mutatkozó emelkedése miatt hivatalokat fognak létesíteni az ifjuság elhelyezésére.

c) E hivatalok megszervezése végett a munkaügyi minisztérium fel fogja hívni az ország összes vállalkozóit, a törvény ama rendelkezése szigorú betartására, mely szerint a belföldi vállalatok alkalmazottainak legalább 75 százaléka román állampolgár kell hogy legyen.

Szabadlábra helyezik a vasgárdistákat

Victor Iamandi belügyi alminiszter tett ezután jelentést a minisztertanácsnak a színajai merénylet vizsgálatának eredményeiről és közölte, hogy a mai napról kezdve a letartóztatott szél sögéseket fokozatosan szabadlábra helyezik. Jelentette egyben, hogy a vasgárdisták ügyeiben a vizsgálat meggyorsítása végett intézkedések történtek.

Pénzügyi javaslatok a konverzió kerestülvitelére

Slavescu pénzügyminiszter javaslatára a kormány elfogadta az állam és a Mezőgazdasági Hitelintézet közötti kamatszámolás módosítására vonatkozó javaslatot, mely a konverzióval áll összefüggésben és amely szerint az állam által intézet rendelkezésére boesá

tott tőkéért a Hitelintézet az eddigi 7 és félszázalék helyett csak 4 százalékos kamatot fizet az államnak, ezzel szemben a hitelintézet köteles a mezőgazdálkodóknak adott hitelek kamatlábát 10 és félszázalékról 7 százalékra lecsökkenteni.

A minisztertanács hivatalos kommunikéjából tehát kiderül, hogy a kormány intézkedni fog, hogy a magánvállalatok tisztviselőinek 75 százaléka román állampolgár legyen. Amennyiben a törvény végrehajtói nem fogják összetéveszteni az idegen állampolgárokat a kisebbségekkel, úgy az intézkedés ellen senkinek nem lehet kifogása.

Ugyancsak a Tempo közli, hogy rövidesen két bukovinai politikus fog belépni a kormányba, mint alminiszter, az igazságügy és a közoktatásügyi tárcák melé. A két új politikus neve: dr. *Marmaliu* és *Anrel Merariu*. A hírt fenntartással közöljük.

Hadbírótság elé kerül a mezenyelt tárgyalása

(Az Uj Kelet tud.) Ma délelőtt *Cotinescu* ügyész kihallgatta *Nae Joneacut*, *Hichifor Crainicot* és *Cantacuzino Graniceru* tábornokot.

A Tempo azt írja, hogy a tárgyaláson az állambiztonság elleni össesküvés alapján emelnek vádat a vádlottakkal szemben.

A franciák is hozzájárulnak a leszerelési konferencia szüneteltetéséhez, amíg sikere biztosítva nincs

Még nem adták át a német válaszcímeket. A Saar-probléma előtérben

A német kormány elutasítja a genfi tanácsülésre szóló meghívást

Párizs, január 16. Diplomáciai körök berlini információi szerint a német birodalmi kormány a legközelebbi időn belül átadni készül válaszáat a francia emlékiratra *Francois Poncet* berlini francia nagykövetségnek. A válasz hangja udvarias és békülékeny, de fenntartja az összes eddigi német igényeket. Mindamellett német részről kétségtelenül vigyázni fognak arra, hogy ne lehessenek okozói a diplomáciai tárgyalások megszakításának.

Egyidejű berlini jelentés szerint a birodalmi kormány még nem foglalt állást annak a meghívásnak az ügyében, amelyet a népszövetségi főtitkárság a tegnapi tanácsülés határozataként hozzáintézett a saarvidéki népszavazás előkészítésére való tekintettel a tanácsülésen való részvétel céljából.

A saarvidéki népszavazással kapcsolatban a newyorki *Evening Post* rámutat arra, hogy a szén ékeledőit be örök ellen tétet szitón Francia- és Németország közé. A lotharingiai nehézipar sehonnan sem tudja olyan olcsón beszerezni a szenet, mint a Saar-vidéken. Ha a népszavazás Németország mellett nyilatkozik, meg, visszavásárolhatja az állami bányákat. A telepek értékét az ugyancsak milliókat érő felülépítmények nélkül is 300 millió márkára becsülik.

Ezt a roppant összegét hogyan teremthető elő a súlyos gazdasági gondokkal küzdő Németország.

A lap rámutat arra, hogy Franciaország évekként elzött szerződést kötött a Saar-kormányzó bizottsággal, amelynek értelmében 99 évre a francia állam számára tudta biztosítani a nyugatsaarvidéki warndt szénmezők kihalásának jogát. Ez a Warndt kiaknázatlan terület, páratlan vastagságú szénrétegekkel, amelyet Németország széntartálcának szántak arra az időre, amikor a sziléziai és ruhrmenti szénmedencék kiapadóban lesznek. Franciaország a szerződés birtokában megkezdte a Warndt kiaknázását.

A Németországhoz csatlakozni kívánó saarvidékiek álláspontját szerint a nemzetközi kormányknak nem volt jogában szerződést kötnie a Warndt tekintetében a francia kormánnyal.

Szerintük a szerződés érvénytelen. A franciák szeretnék, ha legalább ez a terület nekik jutna a népszavazáskor. Itt a Warndtban dolgozik a franciabarát Saarbund, amelynek értékes agitációs anyagot szolgáltat a gazdasági élet reálitása is.

Mert a bányászok ezreinek munkát ad a francia állam.

Ha a Warndt német kére jut — mondja a Saarbund —, az uccára kerülnek mind annyian. Megindult a Saar-vidék földjén a végső küzdelem — a földalatti Saar-vidékért.

Hágap lapok szerint a francia külügyminisztérium is hozzá fog járulni ahhoz, hogy a leszerelési konferencia egyelőre ne ülésezék mindaddig, amíg sikere biztosítva nincsen. Diplomáciai körökben feltűntetést kelt a frontváltogatás, mert

A második hadtest hadbíróóságán tegnap megbeszélést folytattak *Honnenu*, *Pomponiu* és *Athanasiu* katonai főügyészek a színajai merénylet vizsgálatáról, miután hivatalos értesítés szerint ezen ügyben a hadbíróóság fog ítélni.

A polgári bíróság még nem fejezte be a vizsgálatot és a vizsgálóbíró tegnap kiballgatta *Vlahide* miniszterelnökségi államtitkárt, aki mindvégig *Duca* kísérletében volt és részletes támvallomást tett a történetekről.

A pénzügyminiszter tárgyalása a szakértők kérdésében

Auboin ma felkeresi *Slavescu* pénzügyminisztert, akivel a szakértők ügyében fog megbeszélést folytatni. A hírt lezók szakértői január 30-án érkeznek az országba. Előreláthatólag három lesznek, egy angol, egy francia és egy holland és közöttük lesz *Auboin* is. Kiküldetésükhöz már csak a kormány formális hozzájárulása szükséges. A szakértők, akiknek feladata lesz az ország fizetőképességének megállapítása két-három hétig maradnak Romániában.

Titulescu Genfben és Zágrábban

Titulescu külügyminiszter hétfőn kihallgatáson jelent meg a királynéi Színájában, majd elutazott Genfbe. A miniszter néhány napig marad Svájcban, hogy a nemzetközi körökkel felvegye a kapcsolatot és kellően tájékozódjék még a kisantantkonferencia előtt, amely e hét végén kezdődik Zágrábban. A konferenciáról *Titulescu* ismét visszautazik az országba.

hiszen eddig azt az álláspontot vallották, hogy a németekre való tekintet nélkül folytatni kell a leszerelési tanácskozásokat s létre kell hozni a leszerelési egyezményt a németek távollétében is.

Párizs, január 16. Esti jelentések szerint a francia emlékiratra vonatkozó német választ nem adták át Berlinben. *Francois Poncet* berlini francia nagykövetségnek.

Párizsban nem tudják megérteni a késedelmet.

A külügyminisztérium különösen türelmetlen, mivel a német válasz ismerete nélkül még nem akarják kiadni az utasítást a genfi delegációnak a hatalmak kormányainak megbízottjaival folytatandó újabb leszerelési diplomáciai eszmecsere.

A Matin egyidejű berlini információk alapján valószínűnek tartja, hogy a német birodalmi kormány elutasítja a genfi tanácsülésre szóló meghívást.

Berlin mindössze arra fog szorítkozni, hogy tiltakozzék az ellen, hogy a népszavazást előkészítő bizottságban Franciaországban is képviselést nyerjen.

Londoni politikai körökben szintén meg vannak győződve afelől, hogy Németország nem küld delegátust Genfbe, de ez nem zárja ki annak lehetőségét, hogy később részt ne vegyen a népszavazást előkészítők irányításában.

Genfben kívánatosnak tartanak, ha a népszavazást egy erre a célra összeállított s a hatalmak haderőiből regrutálódó nemzetközi osztagok rendfenntartó szolgálatai mellett bonyolítanak le.

A harmadik birodalom gyermekáldozatai, Varsóból jelentik: Szántiz németországi árva érkezett Kattowitzba. Gyermek, akiknek szülei az események forgatagában elpusztultak, vagy megölték őket, vagy öngyilkosságot követtek el. A varsói Árvagondozó vette kezébe a menekült árvák ügyét és a zsidó árvaházakba helyezte el őket.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postală plătită in num. No. 224713-929.

19. Telefon: 9-77. Havonta 110, negy évre 600, egészévre földre: Havonta 2 félre 12, egészévre detések díjazás KELET az erde zsidóság egyetlen keink utányomára megjelölésére

A Patr VO

Az etnikai ar

Cluj, január 17. tegnapi miniszterozata, mely az enyhítésére az ország elhelyezkedé teremtését akar nagy feltűnést ke reagál az akcióra melynek clujj tegnapi számában annak igazolására *Tatarescu* kormány *Vaida Sándortól* s mai számában s cikksorozat közlé meg is felel a hoz A cikk ugyanis *Vaida* volt miniszterlevel. A cikk így

Az intellektu problémája már politikai körökben, hagyta el a teore kiterjedő viták t valóban az egyre reális segélyakció életünkben legelőz zottatta át ezt a assá, amikor az és titkos körleve einkéj minőségél magánvállalatok hogy személyzer gyék tekintetbe a együttalakó kisebb nyat olyképpen, h és a magánvállal tethetők legyenek

Egy vá levelé

Ismeretes —

hogy a törvény mára is előírja, h román (?) tisztv

Mi úgy tudjuk, állampolgárokról.

A törvénynek ezt mellőzték, sőt a ről hoztattak tiszt kodási engedélyt

a miniszteriumt uális munkanél akutabb problém terelnök a ma ismertett körlev világítsuk a hely tást, mely ezekn dominál, a követ

1. Annak ell hivatalos volt alá,

egy vállalat s ségének ho

2. Nem törö levél titkos és közzített azt a melyek heves k az alapon *Vaid rázatot követel ták meg azzal,*

3. A liberál ehhez a kompi jellemző kettő érdekeit mind érdekeinek.

4. Interpellá viselőházban, tett be egyet a lommal utabb tani a kormán

„Ma a liberál eszközköz folyo zozza a fiatal sá séghez való csa